

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 80. Ἐξέμηνος
δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατημ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνα 10.

Ἐξέμηνος καὶ Τρίμηνος ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδιότητος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 34ος

Ἐν Ἀθήναις, 5 Φεβρουαρίου 1927

Ἔτος 49ον.—Ἀριθ. 10

ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ (Βραβείον Νομπέλ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐκεῖ ὅμως πού τρόμαξε τὸ περισ-
σότερο ὁ χήνος, ἦταν ἔταν ἐκοίταξε
τὰ πόδια του καὶ εἶδε ὅτι ἦσαν πο-
λὺ μεγάλα καὶ τὸ δέρμα του ἦταν
σχιζόμενο καὶ γδαρμένο. Ἀρκεῖ νὰ ἔ-
βλεπε κανεὶς αὐτὰ τὰ πόδια, γιὰ νὰ
καταλάβῃ ἀμέσως ὅτι οἱ ἀγρι-
όχηνες δὲν πρόσεχαν ποτὲ ποῦ
θὰ πατοῦσαν καὶ δὲν ἐβγαίναν
ἀπὸ τὸν δρόμο του.

Μόλις πρόφτασε νὰ φιθυρί-
σῃ ὁ χήνος στὸν μικρό :

— Μὴ χάνῃς τὸ κουράγιο
σου καὶ μίλησέ τους μὲ ὄλο
σου τὸ θάρρος. Πρόσεξε ὅμως
μὴν τοὺς πῆς πὼς εἶσαι ἄν-
θρωπος!

Ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ οἱ ἀγρι-
όχηνες ἐφθασαν κοντὰ τους.

Σταβήκανε μπροστὰ στὸν χή-
νο καὶ στὸ σύντροφό του καὶ
ἀνεδοκατέδασαν τὸ λαιμό του
κάμποσες φορές. Ὁ χήνος ἔ-
κανε τὸ ἴδιο, πολὺ περισσότε-
ρες ὅμως φορές αὐτός.

Σὰν τελείωσαν οἱ χαιρετι-
σμοί, εἶπε ἡ Ἄκκα :

— Θὰ θέλαμε πολὺ νὰ μά-
θουμε, ποιοὶ εἶστε ;

— Ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ σὰς πῶ
πολλὰ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, εἶ-
πε ὁ χήνος. Γεννήθηκα τὸν πε-
ρασμένο χρόνον στὸ χωριὸ Σκα-
νὸρ. Ἐπειτα μὲ πουλῆσανε
στὸν Χόλγκερ Νίλσον(*) στὸ Βεστέμ-

μενχεγκ κι' ἴσαμε σήμερα ἔμενα στὸ
σπίτι του.

— Φαίνεται ὅτι ἡ οἰκογένειά σου
δὲν θάτανε καὶ τόσο ὀνομαστή, μὴ
καὶ δὲν μὰς τὴν ἀναφέρεις διόλου, εἰ-

πε ἡ χήνα. Πῶς ἔλαβες λοιπὸν τὸ θάρ-
ρος νὰκολουθήσῃς τίς ἀγριόχηνες ;

— Ἦθελα νὰ σὰς δείξω ὅτι καὶ μιὰ
ἡμερὴ χήνα εἶναι ἱκανὴ νὰ κάνῃ κά-
τι, ἀπάντησε ὁ χήνος.

— Ναί, θὰ ἦταν καλὸ ἂν μπορού-
σες νὰ μὰς δείξῃς ἕνα τέτοιο πράγμα,
εἶπε ἡ χήνα. Εἶδμε πὼς πετᾷς, ἀλλὰ
ἴσως σὲ ἄλλα πράγματα νὰ εἶσαι πιὸ
ἱκανός. Εἶσαι δυνατός στὸ κολύμπι ;

Ἡ Ἄλπευ πού θέλει νὰ φάῃ τίς Χήνες.

— Ὦ, ὄχι ! δὲν καυχίμαι γιὰ ἕνα
τέτοιο πράγμα, εἶπε ὁ χήνος.

Ἐνόμιζε ὅτι ἡ χήνα ἦταν κιόλας
ἀποφασισμένη νὰ τὸν στείλῃ πίσω
σπίτι του καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸν πολέ-
νοιαζε τί θάπαντοῦσε.

— Δὲν ἔχω κολυμπήσει ὥς τώρα
παρὰ μοναχὰ σὲ μικροὺς βάλτους καὶ
σὲ στέρνες, ἐξακολούθησε.

— Τότε χωρὶς ἄλλο θὰ εἶσαι ἐπι-
τήδειος στὸ πῆδημα.

— Ποτέ μου ὥς τώρα δὲν ἔχω ἰδεῖ
ἡμέρες χήνες νὰ πηδοῦν, εἶπε ὁ χήνος.

Εἶτανε τώρα πιά ἐντελῶς βέβαιος
ὅτι ἡ γριά χήνα δὲν θὰ τὸν ἐπαιρνε
μαζί της μὲ κανένα τρόπο. Γι' αὐτὸ
ἐννοίωσε μεγάλη ἐκπλήξη ὅταν τὴν
ᾤκουσε νὰ λέῃ :

— Μὰς ἀπαντᾷς σὲ ὅσα σὲ ρωτᾷμε
μὲ μεγάλο θάρρος καὶ εὐλικρίνεια, καὶ
ὅποιος ἔχει θάρρος, εἶναι καλὸς συν-
ταξιδιώτης, ἔστω κι' ἂν στὴν

ἀρχὴ εἶναι κάπως ἀμάθητος.
Θὰ ἤθελες νὰ ἔμενες μαζί μας
ἀκόμη λίγες μέρες, γιὰ νὰ μπο-
ρέσουμε νὰ ἰδοῦμε τί εἶσαι ἄ-
ξιός νὰ κάνῃς ;

— Θὰ μοῦ ἔκανε μεγάλη εὐ-
χαρίστηση, ἀπάντησε ὁ χήνος
ἐνθουσιασμένος.

Ἡ γριά χήνα τέντωσε τὸ
λαιμό της καὶ εἶπε :

— Καλὲς, ποῖος εἶναι αὐτός
πού βρῖσκεται κοντὰ σου ; Δὲν
ἔχω ἰδεῖ κανένα σὰν κι' αὐτὸν
ἴσαμε τώρα.

— Εἶναι ὁ συνταξιδιώτης
μου, εἶπε ὁ χήνος. Σ' ὅλη του
τὴ ζωὴ ἦταν χηνοβοσκός κι'
ἴσως νὰ μὰς φανῇ χρήσιμος
στὸ ταξίδι.

— Ναί, γιὰ μιὰ ἡμερὴ χήνα
ἴσως χρειάζεται ἕνας σὰν κι'
αὐτόν, εἶπε ἡ ἀγριόχηνά. Καὶ
πὼς τὸν λένε ;

— Ἐχει διάφορα ὀνόματα,
εἶπε ὁ χήνος μὲ δισταγμό.

Δὲν ἤξερε κι' ὁ ἴδιος πὼς νὰ
τὰ βγάλῃ πέρα, γιατί δὲν ἤ-
θελε νὰ μαρτυρήσῃ ὅτι ὁ μικρὸς εἶχε
ἀνθρώπινο ὄνομα.

— Ἀχ, ναί, τὸν λένε Κοντορεβί-
θουλή, εἶπε ξαφνικά.

— Εἶναι ἀπὸ τὴ γενιὰ τῶν νάνων ;
εἶπε ἡ χήνα.

— Καὶ τί ὥρα κοιμόσαστε ἐσεῖς οἱ
ἀγριόχηνες ; ρώτησε ὁ χήνος γυρεῦον-
τας νάλλαξῃ τὴν κουβέντα. Αὐτὴ τὴν
ὥρα νοιώθω ἐγὼ τὰ μάτια μου νὰ
κλείνουν μοναχὰ τους.

(*) Ὁ μικρὸς Νίλς λέγεται Χόλγκερσον
δηλαδὴ γιὸς τοῦ Χόλγκερ ὁ πατέρας του
παλὶ λέγεται Χόλγκερ Νίλσον, δηλαδὴ γιὸς
τοῦ Νίλς. Ἐτσι σχηματίζονται τὰ πατρι-
ωνυμικά στη Σουηδία.— Σ. τ. Μ.

Ήτανε ολοφάνερο ότι η αγριόχηνά που μιλούσε με τό χήνο, ήταν πολύ γριά. Όλο τὸ σῶμα της ήταν στα- χτερό χωρίς καμμία σκουρότερη κη- λίδα. Είχε κεφάλι πιδ μεγάλο από τις άλλες χήνες και πόδια επίσης με- γαλύτερα. Τὰ φτερά της ήταν άγρια και σκληρά, οί πλάτες της ήτανε κοκ- καλιάρικες και ο λαιμός της πολύ ά- δύνατος. Όλα αυτά τὰ είχε από τὰ γεράματα. Μόνο τὰ μάτια της δέν πείραζε ή ηλικία. Έλαμπαν ζωηρό- τερα και φωτεινότερα από τὰ μάτια κάθε άλλης χήνας.

Η γριά χήνα έπλησίασε με έπιση- μότητα τὸ χήνο.

— Άκουσε, ήμερε χήνε, τοῦ εἶπε. Μάθε ότι ἐγὼ εἰμαι ή Άκκα από τὸ Καιμπνεκαίτσε κι' ότι ή χήνα πού βρί- σκεται στὰ δεξιὰ μου, εἶναι ο' Γκίτζι από τὸ Βασσιγιάουρε. Έκείνη πού βρίσκε- ται ἀριστερά, εἶναι ή Κάκτζι από τὸ Νοούλγια. Μάθε ακόμη ότι ή δεύτερη δεξιὰ εἶναι ο' Κόλμε από τὸ Σαργετγιά- κο κι' ή δεύτερη ἀριστερά εἶναι ή Νέλ- για από τὸ Σθαπαδάρα, καί ότι δίπλα τους βρίσκονται ο' Βίτζι από τὸ Όδιχ- σφαίλλιο και ή Κουτζι από τὸ Σγιάγ- γαλι. Καί μάθε ακόμη ότι οί ἐξη χή- νες πού ἔρχονται από πίσω τους, τρεῖς δεξιὰ και τρεῖς ἀριστερά, εἶναι ἐπίσης χήνες ἀπ' τις πρώτες οἰκογένειες. Λοι- πὸν νὰ μὴ νομίσεις ότι εἵμαστε ἀλα- νιάρισες πού πᾶνουν φιλία μ' ὅποιον βρίσκειται στὸ δρόμο τους, και μὴν πι- στέψης πὼς θὰ βάλουμε νὰ κοιμηθῇ κοντὰ μας ἕναν πού δέν ξέρουμε ἀπὸ ποῦ βαστᾷ ή σκούφια του.

Άμα τελείωσε ή Άκκα αὐτὰ τὰ λό- για, προχώρησε ο' μικρὸς μπροστὰ μεθ' ἑαυτοῦ. Εἶχε ταραχθεῖ ὑπερβολικά πού ο' χήνος, ἐνῷ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του μίλησε με τέτοιο θάρρος, ἔδωσε τόσο ἀόριστες ἀπαντήσεις όταν ἐπρόκειτο γι' αὐτόν.

— Δέν θέλω νὰ σᾶς κρύψω τ' ὀνό- μά μου, εἶπε, Με λένε Νίλς Χόλγκερ- σον. Εἵμαι γιὸς ἐνὸς κολλίγου κι' ἴσα- με σήμερα ήμουν ἄνθρωπος. Σήμερα ὅμως τὸ πρωῒ...

Δέν μπόρεσε νὰ ἐξακολουθήσῃ, γιατί κανεὶς πιά δέν τὸν ἄκουγε. Δέν εἶχε πεῖ ακόμη ότι ήταν ἄνθρωπος, κι' ή Άκκα πῆγε πίσω τρία βήματα κι' οί άλλες χήνες ακόμη παραπέρα. Κι' ὅ- λες τεντώναν τοὺς λαιμούς τους και σφύριζαν θυμωμένες.

— Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή μου μπη- καν ὑποψίες, όταν σὲ πρωτοεἶδα ἔδω στὴν ἄμμουδιά, εἶπε ή Άκκα. Καί τώ- ρα φύγε ὅσο τὸ δυνατό πιδ γρήγορα, γιατί ποτὲ δέν θὰ δεχθούμε ἄνθρωπο κοντὰ μας.

— Καλέ, πὼς εἶναι δυνατό, δο- κίμησε νὰ πῇ ο' χήνος, ἐσεῖς οί ἀγριό- χηνες νὰ φοβόσαστε αὐτὸ τὸ τόσο δὴ τὸ πλασματάκι; Ἀῤριο βέβαια θὰ γυ-

ρίσῃ ἀμέσως σπῖτι του, ἀλλὰ τώρα τὴ νύχτα θὰ τὸν ἀφήσετε νὰ κοιμηθῇ κον- τὰ σας. Κανένας ἀπὸ μᾶς δέν θὰ μπο- ροῦσε νὰ πάρῃ ἐπάνω του τὴν εὐθύνη νὰ παρατήσῃ ἕναν τόσο μικρὸ ἄνθρω- πάκο μοναχὸ στὸ δάσος, μέσα στίς ἀ- λεποῦδες.

Η αγριόχηνά πλησίασε λιγάκι, ἀλ- λά φαινόταν ότι με μεγάλη δυσκολία κατανικούσε τὴν τρομάρα πού αἰσθα- νόταν.

— Μοῦ ἔχουν πεῖ πὼς πρέπει νὰ φοβοῦμαι ὅλα τὰ πλάσματα πού λέ- γονται ἄνθρωποι, εἶπε, εἶτε μεγάλα εἶναι, εἶτε μικρά. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἐοῦ μᾶς βεβαιώνεις ότι αὐτὸς ἔδω δέν θὰ μᾶς κάνει τίποτε, τότε ἄς μείνῃ ἔδω τὴ νύχτα. Φοβοῦμαι ὅμως ότι τὸ κατὰ- λυμά μας δέν θὰ σ' ἄρῃσει οὔτε ἐσέ- να οὔτε τοῦ συντρόφου σου, γιατί ἐ- μεῖς πηγαίνουμε στὸν πάγο και κοι- μούμαστε ὅλες πᾶνω ἐκεῖ.

Η χήνα εἶχε τὴν ιδέα πὼς ο' χήνος θὰ ἐδίσταζε νὰ κοιμηθῇ σ' ἕνα τέτοιο στρώμα. Έκείνος ὅμως δέν ἔδειξε τίποτε.

— Κάνετε πολὺ φρόνιμα, εἶπε, και ξέρετε νὰ διαλέγετε σίγουρα μέρη γιὰ νὰ κοιμηθῇτε.

— Μᾶς βεβαιώνεις ὅμως ότι ο' σύν- τροφός σου θὰ γυρίσῃ αῤριο στὸ σπῖ- τι τοῦ;

— Τότε πρέπει κι' ἐγὼ νὰ σᾶς ἀ- φήσω, εἶπε ο' χήνος, γιατί τοῦ ὑπο- σέθηκα ότι δέν θὰ τὸν ἀφήσω.

— Μπορεῖς νὰ πᾶς ἔπου σοῦ ἄρῃσει, ἀπάντησε ή Άκκα.

Και λέγοντας αὐτὰ, ἄπλωσε τὰ φτε- ρὰ της και πέταξε στὴν παγωμένη λί- μνη, κι' ὅλες οί άλλες χήνες πέταξαν ἀμέσως ἀπὸ πίσω της.

Ο Νίλς ήτανε καταλυπημένος πού δέν μπορούσε πιά νὰ πᾶῃ στὴ Λαπω- νία. Καί φοβόταν πολὺ νὰ πᾶῃ νὰ κοι- μηθῇ πᾶνω στὸν πάγο.

— Όσο πᾶμε και χειρότερα, εἶπε στὸν χήνο. Καί τὸ πρώτο κακὸ πού θὰ μᾶς βρῇ εἶναι νὰ ξεπαγιάσουμε ἐκεῖ πᾶνω στὸν πάγο.

Ο χήνος ὅμως ήτανε καλόκερος.

— Δέν ἔχουμε κανένα φόβο, εἶπε. Μονάχα μᾶζεψε γρήγορα-γρήγορα ὅ- σα ξερόχορτα και φρύγανα μπορεῖς νὰ σηκώσῃς.

Σὰν μᾶζεψε ο' μικρὸς μιὰ ὀλόκληρη ἀγκαλιά ξερόχορτα, ο' χήνος τὸν ἐπία- σε ἀπὸ τὸν γαϊνὰ, τὸν ὡς τὸν πάγο, ὅ- που οί ἀγριόχηνες, με τὸ κεφάλι κά- τω ἀπὸ τὴ φτερούγα τους, κοιμόνταν κιάλας βαθιά.

— Ἀπλωσε κάτω τὰ ξερόχορτα, εἶ- πε ο' χήνος, ὥστε νὰ ἔχω κάτι γιὰ νὰ καθίσω ἐπάνω και νὰ μὴν παγώσω. Βοήθησέ με γιὰ νὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐγὼ.

Ο μικρὸς ἔκανε ὅ, τι τοῦ εἶπε και μό- λις τελείωσε, τὸν ἐπίασε πάλι ο' χήνος

ἀπὸ τὸν γαϊνὰ και τὸν ἔχωσε βαθιά κάτω ἀπὸ τὴ φτερούγα του.

— Ἐδῶ ἔχεις ζέση και μαλακωσιά, τοῦ εἶπε, και κράτησε τὸ φτερό του πιδ σφιχτὰ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ ο' μικρὸς.

Ο Νίλς ήταν πνιγμένος μέσα στὰ πούπουλα και δέν μπορούσε ν' ἀπαν- τήσῃ. Ἐννοιωθε ὅμως ζέση και μα- λακωσιά καί, καθὼς ήτανε και κουρα- σμένος, ἀποκοιμήθηκε ἀμέσως.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΗΛΗ

Η ἐκφραστική δύναμη τοῦ σκύλου δέν συγκεντρώνεται τόσο στίς ποικίλες του φωνές, ὅσο στή σιωπή του. Οἱ καταγινό- μενοι νὰ ἐννοήσουν τὴ γλώσσα του, πρέ- πει προσάψων νὰ ἐρμηνεύσουν τὴν πολυ- ποικίλη σημασία τῶν κινήσεων τῆς οὐράς του.

Μερικοὺς ἀνθρώπους πού ἀμφιβάλεις γιὰ τὰ αἰσθήματά τους, γιὰ τὴ φιλία τους, σοῦρχεται νὰ τοὺς μαθήσης σὰν τις μαρ- γαρίτες: «μάγαπᾷ, δὲ μάγαπᾷ;»

Οἱ ἀπάτριδες κι' οἱ δημοκῶποι ἔχουν διαρκῶς ἀποκρίες. Οἱ πρώτοι φοροῦν τὴν προσωπίδα τοῦ κοσμοπολίτη· οἱ δεύτεροι τοῦ ιδεολόγου.

Δ. Γρ. Κ.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Φθινοπωρινὸ ἡλιόλουστο ἀπομεσῆ- μερο. Κατάκορφα στὴ ράχη ἀγναντεύω τὸ χωριό. Τὸ μισὸ εἶναι πλέον ρυθι- σμένο στὴ σκιά τοῦ βράχου. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων πῆραν διάφορα χρώματα πρὶν πέσουν. Ἐλείψε τὸ μονότονο πρά- σινο πού εἶχαν τὸ καλοκαίρι.

Τῆς λεύκας ἔγιναν κίτρινα, τοῦ πλατάνου και τῆς κληματαριάς χαλκοπράσινα. Οἱ καπνοὶ ἀπὸ τὰ σπῖτια ἀνέβαιναν ὀλοῖσα στὸν οὐρανὸ σὰν τὴ θυσία τοῦ Ἀβελ.

Ἀπόλυτη ήσυχία στὴ ράχη ἀπάνω. Ἀκούγονταν μόνο ἀραιές και ἄτονες οἱ φωνές τῶν πετεινῶν τοῦ χω- ριοῦ, τὸ γλυκὸ κελᾶδῆμα τοῦ κατσου- λιέρη και μακρυὰ, στὰ ἔλατα μέσα, τὰ πιδ ήχηρὰ κουδούνια τῆς στάνης. Γα- λήνῃ στὴ φύση, γαλήνῃ και στὴν φυ- χή. Πᾶθῃ, φιλοδοξίες, μιση και φθό- νοι, ὅλα ὅσα φουρτουνιάζουν τὴν ψυχή, ήσυχάζουν στὴ φύση. Τὸ καλύτερο γιὰ- τρικό τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ και τὸ πιδ ἄγνωστο. Μάθετέ το, ἀγαπητά μου παιδιὰ, νὰ τὸ χρησιμοποιήτε ὅσο μπορεῖτε περισσότερο. Ἐξω, ἔξω στὴ φύση! Τὰ χωράφια, τὰ ἔλατα, τὰ πεῦκα, οἱ βρυσούλες, τὰ ρέματα μετὰ πλατά- νια, οἱ ραχούλες και οἱ κορφές τῶν βουνῶν ἀξίζουν περισσότερο ἀπὸ τὰ παλάτια.

Ἐρευνῶ ἕνα-ἕνα τὰ σπιτάκια τοῦ χω- ριοῦ. Καθένα ἔχει τὴν ἱστορία του, τὸν πόνο του, τίς χαρές του. Η προσοχή μου ὅμως σταματᾷ στὸ πιδ μεγάλο μετὰ τὸ πλατὺ λιακωτό. Θὰ ήταν ήθᾶ εἶναι τοῦ πιδ πλούσιου στὸ χωριό, και ἐπι-

βάλλεται μετὰ τὸ ἀνάστημά του στ' ἄλλα, ὅπως θὰ ἐπιδαλλόταν και ὁ νοικοκυ- ρης του στοὺς χωριανούς. Ο' ήσκιος τοῦ βράχου τῷχει σκεπᾶσει πλέον. Καρ- φῶνὰ τὸ βλέμμα μου στὸ λιακωτό. Ἐκεῖ ή κυρούλα, ή μάννα, ή κόρη, κάθε μιὰ μετὰ τὴ σειρά της, θὰ ἔστηναν τὸν ἀργαλειό τους και θᾶκουγόταν μα- κρυὰ τὸ ξυλόχτενο νὰ χτυπᾷ ρυθμικά. Ἐκεῖ ἔπαιξε ο' παππούς, ο' πατέρας, ἐκεῖ παίζει τώρα και τὸ ἑγγονάκι μετὰ τὸ γατὶ και τὸ χριτιγέννητο κατσιακάκι. Ἐκεῖ ο' παππούς ἀκίνητος, ὥρες ὀλό- κληρες, προσηλιάζεται τὸ χεῖμῶνα και μετὰ τὸ μαντήλι στὸ χέρι καθαρίζει τὰ τσιμπλιασμένα μάτια του. Η περισσό- τερη ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ ἐκεῖ στὸ λιακωτὸ τρέχει ήμερα και μαλακά.

Ἀπὸ τὸ τζάκι καταλαβαίνω πού εἶναι τὸ χεῖμῶνάτικο. Ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρό του μοῦ φαίνεται πὼς βλέπω μέσα. Όταν τὸ χιόνι ἔχῃ σκεπᾶσει ἔξω ὅλη τὴ φύση, όταν ο' βοριάς σπρώχνῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στὰ σπῖτια, ο' παππούς κάθεται στὴν πρώτη θέση στὸ παραῶνι και ζεσταίνει τὰ παγωμένα μέλη του ἀπὸ τὸ κρὺο και τὰ χρόνια. Ἐκεῖ δίπλα στὸ παραῶνι ἐγεννήθηκε ο' παππούς, ἐκεῖ ἐμεγάλωσε, ἐκεῖ ἐχά- ρηκε, ἐκεῖ ἔκλαψε κι' ἐκεῖ θὰ πεθάνῃ. Δίπλα του τὰ ἑγγόνια του ἀπλώνουν τὰ γυμνὰ πόδια τους και τὰ χέρια τους κι' ἀπολαμβάνουν τὴ γλυκεῖα θαλπωρὴ τῆς φωτιᾶς και μισοκλείουν τὰ μάτια τους ἀπὸ ήδονή. Ο' καλὸς πατέρας ἔχει φέρει ἀφθονὰ ξύλα ἀπὸ τὸ λόγγο.

Στὸ κάτω πάτωμα μετὰ μικρὰ κλει- στὰ παράθυρα, θὰ εἶναι ή ἀποθήκη. Ἐκεῖ στὴ σκοτεινὴ κι' ἀραχνιασμένη ἀποθήκῃ εἶναι ὅλα τὰ ἀγαθὰ. Ἐκεῖ ή μάννα ἔχει κρύψει τὸ πετιμεῖζι, ἐκεῖ εἶναι κρεμασμένα τὰ κυδώνια και τὰ ρώδια, ἐκεῖ εἶναι κρυμμένα κάπου τὰ καρύδια και οἱ σταφίδες. Ἐκεῖ εἶναι ὅμως και ο' Ἀράρης, πού διηγήθηκε ο' παππούς. Φτάνουν ἔως τὴν πόρτα τὰ παιδιὰ, ὀμιλοῦνται τίς λιχουδιές πού ἔχει ή ἀποθήκη, ἀλλὰ τὸ πυκνὸ σκο- τᾶδι, ή ήσυχία και τὸ μυστήριο πού περικελεῖ, τὰ διώχνουν, τὰ ἀπωθοῦν λυ-πημένα και θυμωμένα μετὰ τὴν ἰδιοτρο- πία τῆς μάννας νὰ θάφτῃ τὰ ἀγαθὰ στὸ σκοτάδι.

Ἐκεῖ στὴν ἀποθήκῃ εἶναι φυλακι- σμένα και τὰ παμπάλαια βαρέλια μετὰ τὸ κρασί. Αὐτὸ τὸ κρασί, βγαλμένο ἀπὸ τὰ σπλάγγνα τους, πόσες φρέες ἔχουσε σὲ γάμους και βαφτίσια τὴν εὐθυμία στοὺς ἀνθρώπους! Αὐτὸ τὸ κρασί ἔκα- νε τὸν παππὸ νὰ χορέψῃ στὸ γάμο τῆς κόρης του. Αὐτὸ τὸ κρασί ἔκανε τὸν παππὸ νὰ εἰπῇ τὸ κλέφτικο τρ- χουδί προχτές στὰ βαφτίσια τοῦ ἑγγο- νοῦ του.

Καὶ πᾶρα πέρα στέκονται τὰ ἀμ- πάρια γεμάτα σιτάρι. Ο' Ἰδρωτας τοῦ

πατέρα τὰ γεμίζει και ή γενναία ὀρε- ξή τῶν παιδιῶν λίγο-λίγο τὰ ἀδειάζει. Ἀποθήκῃ τρισκότεινῃ κι' ἀραχνια- σμένη, ἐοῦ κρύβεις μέσα σου τὴ ζωὴ, τὴ δύναμη, τὴ γλύκα, τὴν εὐθυμία!

Αὐτὸ εἶναι τὸ χωριάτικο σπῖτι, τὸ πατρικὸ σπῖτι, πού ο' χωριάτης πού ἐπλούτησε στὴν Ἀμερικὴ, τὸ θυμάται κι' ἀναστενάζει. Καί σὲ μιὰ στιγμή νασταλγίας ἀφίνει τὸν πολιτισμὸ, τὴν εὐμάρεια, περνάει ὠκεανὸ, ἀνεβαίνει

Π. Α. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΑΡΧΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ.

Σ' ἐκεῖνο τὸν δρόμο, πού εἶχαν μπεῖ, ἀπάντησαν μιὰ γειτονοπούλα τους, τὴ μικρὴ Φεβρονία, πού ή μάννα της τὴν εἶχε στείλει στὸ μπακάλη νάγοράσῃ πετρέλαιο και λίτωνα γιὰ τίς κόττες. Ήταν ξεσκουφωτῃ, μετὰ καθημερινά της, και κρατοῦσε μιὰ μποτίλια κι' ἕνα πεντόδοραχμο.

— Ε! πού πᾶτε; φώναξε μετὰ γέλια ἅμα εἶδε τὰ δυὸ παιδιά μετὰ τὸ γαῖδαρο.

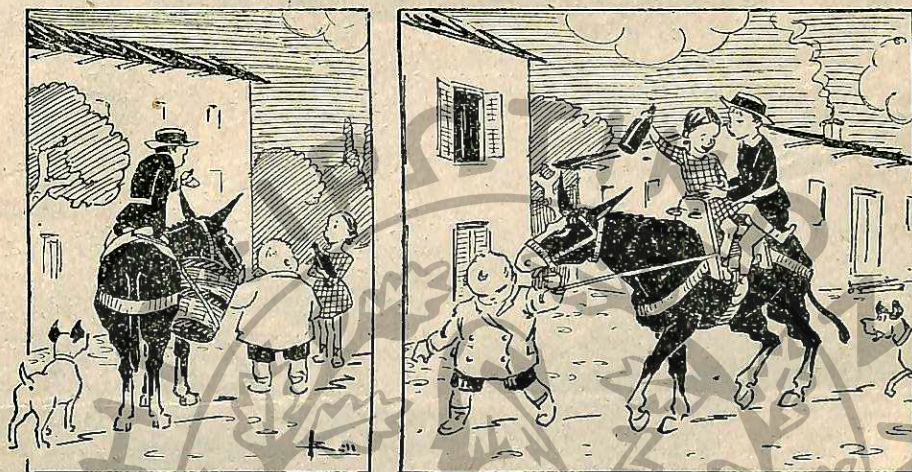
— Παίζουμε τὸ ἱππικό! τῆς ἀποκρίθηκε ο' Φούσκας.

— Νάνεβω κι' ἐγὼ στὰ καπούλια, νὰ μοῦ κάνετε ἕνα γυράκι; ἐπρότεινε ή Φεβρονία πού τῆς ἄρεσαν πολὺ τάγορίστικα παιχνίδια.

«Νὰ κι' ή ψυχοκόρη μου!» σκέφτηκε ο' ἀρχιλήσταρχος. Καί τῆς ἀπο- κρίθηκε:

— Ναί, ναί, ἀνέβα!... Καί σὺ μάλιστα νὰ καθήσῃς στὸ σαμάρι. Ἐγὼ κάθουμαι στὰ καπούλια.

Πήδησε κάτω, ἀνέβασε τὴ Φεβρονία στὸ σαμάρι, σκαρφάλωσε ὕστερα κι'

αὐτὸς στὰ καπούλια και πρόσταξε τὸ Φούσκα νὰ τραβήξῃ ἐμπρός.

Σὲ λίγο βγήκαν κι' ἀπὸ καὶνὸ τὸ δρόμο. Η Φεβρονία ή τρολομπούλα διασκέδαζε πολὺ. Τί ὁμορφο παιχνίδια και τὸ ἱππικό! Γελοῦσε, χαγάνιζε, κου- νιόταν, σήκωνε τὸ χέρι της ψηλά, φώναζε... Ο' καπετάν-Μπέμπης τὴν κρα- τοῦσε ἀπὸ πίσω γιὰ νὰ μὴν πέσῃ. Μὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, στηριζόταν στὴ Φεβρονία κι' αὐτὸς, γιατί ἀμάθητος νὰ καβαλικεύῃ στὰ καπούλια, κινδύνευε κάθε στιγμή νὰ γλιστρούσῃ.

Ο Φούσκας, περὸς πάντα μπροστὰ, τραβοῦσε τὸ Βουκεράλα ἀπ' τὸ καπῖ- στρι και κάθε τόσο γύριζε νὰ βλέπῃ τὴ Φεβρονία, πού τὰ γέλια της τὸν ἔκα- μναν κι' αὐτὸν νὰ γελά. Ο' Σπίδας σηκοῦσε ὀλόγυρα κι' ἐγαυίαζε.

Οἱ ἀγριοὶ διαβάτες στεκόταν στὸ πέρασμα τῆς εὐθυμῆς παρέας και κοίταζαν.

«Τὰ καίμενα τὰ παιδιά, ἔλεγαν. Βοῖζαν ἕνα γαῖδαρο και παίζουν...»

Καί πού νᾶξεραν πὼς αὐτὸ πού ἔβλεπαν ήταν ο' τρομερὸς ἀρχιλήσταρχος Μπέμπης Καραμανίκας (ἀριθ. τηλεφώνου 15,23), μετὰ Βουκεράλα του, τὴν ψυχοκόρη του τὴ Φεβρονία και τὴ συμμορία του τὸ Φούσκα!... Πῶ, πῶ!...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΜΟΚΟΚΟ

[Μυθιστόρημα από JULES CHANCEL]

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ο Μοκοκό ακολουθούσε, κουδεντιάζοντας στο δρόμο με τη φίλη του από μέσα από το καλάθι. Της έλεγε το θαυμασμό του για την ώρα πόλη των λευκών, το μεγάλο λιμάνι, τα εξοίδια βαπόρια.

Η «Αφρική» είχε πλευρίσει και τα φουγάρα της κάπνιζαν από τώρα.

Άπειροι μαύροι και ναύτες δούλευαν για το φόρτωμα. Ο Μοκοκό και ο Μοριμπά έμειναν για μια στιγμή μ' ανοιχτό το στόμα, κοιτάζοντας το θέαμα αυτό που πρώτη τους φορά το αντίκριζαν.

Δυο βίνταϊ δούλευαν αδιάκοπα, τζινα στην πύρα και τάλλο στην πύμνη. Ήπαιρναν τα δέματα, τα σήκωναν ψηλά κι' ύστερα τα κατέβαζαν στ' άμπάρι. Ο Μοκοκό παρατήρησε ότι το ένα βίνταϊ ανέβαζε κάρβουνο, ενώ το άλλο ανέβαζε άποσκευές.

Ναι, αλλά πώς να τα μνησούν να κρεμάσουν έτσι το καλάθι, που είχε μέσα την Ισλέ; Άνκοβόταν το σχοινί; Η αν το μηχανήμα την έριχνε με δύναμη μέσα στα σκοτεινά βάθη του πλοίου και χτυπούσε άσχημα; Ο Μοριμπά κοίταζε έρωτηματικά τον μικρό του αφέντη, έτοιμος ν'ανοίξη το καλάθι και ν'άφισε έλεύθερη την Ισλέ, όταν άκούστηκε μια φωνή πολύ γνωστή του.

Ήταν ο Πατατούκας. Έρχόταν να επιθεωρήσει το φόρτωμα των άποσκευών.

Δέν χωρούσε διαταγμός. Ο Μοριμπά πλησίασε τον υπάλληλο και του είπε δείχνοντας το καλάθι:

— Προσέχει έκείνο το καλάθι. Φορτώσει αιγά-αιγά, γιατί γίνε ζηνιά.

— Έννοια σου, έκαμε ο δ'πάλληλος. Θα το φορτώσουμε άπαλά-άπαλά, σ'ά νάχε αϊγά.

Κι' εϋθὺς πέρασε τις άλυσίδες τριγύρω στο καλάθι.

Μήτε ο Μοριμπά, μήτε ο Μοκοκό δέν πρόφτασαν να διαμαρτυρηθούν. Χλωμοί από τη συγκίνηση, είδαν το καλάθι να σηκώνεται ψηλά, ν'ανεβαίνει πάνω από το κεφάλι τους, ν'ανεβαίνει άκόμα, ν'ανεβαίνει πάντα, ύστερα να στριφογυρίζει και να χάνεται μέσα στη σκοτεινή τρύπα!

Η Ισλέ είχε μπαρκαριστεί! Μα οι δύο φίλοι της έστεκαν μαρμαρωμένοι και κοίταζαν όλοένα την τρύπα, όπου είχε εξαφανισθεί το καλάθι.

— Για να σ'ας πώ! φώναζε τότε ο Πατατούκας με τον άέρα που έχει έ-

νας άνθρωπος που κρατά στην τσέπη του ένα εκατομμύριο. Μπας και σκοπεύετε να μου κάθεστε εκεί σ'άν κουτάδια ίσαμε αύριο το πρωί να χαζεύετε; Τελειώνετε γρήγορα να φεύγουμε, γιατί έμένα ξεράθηκε η γλώσσα μου και θέλω να δροσιτώ μια σταλιά.

Ο Μοκοκό κι' ο Μοριμπά υπάκουσαν με λύπη σ' αυτή τη διαταγή. Πως μπορούσαν να φύγουν από κει, αφού έδλεπαν ένα σωρό δέματα να στοιάζονται άπάνω από το καλάθι της Ισλέ; Ήταν κι' οι δυο λυπημένοι κι' ανήσυχoi κι' ο Μοριμπά ειπε στ' αυτό του μικρού, καθώς γύριζαν:

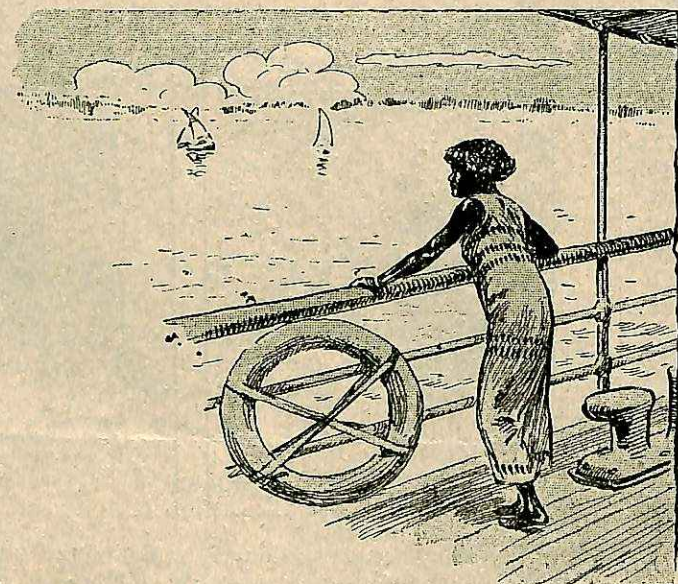
— Μικρή βασιλιά, κάναμε άσχημα ν'ακούσουμε την Ισλέ.

— Έτσι λέω κι' εγώ, άπάντησε σκεπτικός ο Μοκοκό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.
Στο πλοίο

— Πούναι ο πλοίαρχος; Θέλω να μιλήσω στον πλοίαρχο!

Ήταν ο Πατατούκας που χαλούσε τον κόσμο, φωνάζοντας πάνω στο κατάρωμα της «Αφρικής». Δέν του άρεσε η καμπίνα που είχε πιάσει μαζί με το μαθητή του κι' ήταν φουρκισμένος, ήταν έξωφρενών!

«Κοίταζε μακριά, βυθισμένος σε συλλογισμούς...»
(Σελ. 85, στ. γ')

Ο σοφός καθηγητής είχε φροντίσει να γυρίσει εϋπρόσωπος στους συμπατριώτες του. Είχε φέρε βόλτα όλα τα μαγαζιά του Δακάρ και τώρα φορούσε καινούργια μαύρη ρεντιγκότα και ψηλό γυαλιστερό καπέλλο. Το καπέλλο αυτό δέν ήταν βέβαια πολύ κατάλληλο για ταξίδι, μα ο Πατατούκας φρόντιζε προπάντων για τη μεγαλοπρέπεια του, γιατί ήθελε να φαίνεται ένα πολύ σπουδαίο υποκείμενο. Κι' αυτό φρόντιζε να το δείχνει κάθε στιγμή. Μάλιστα είχε ανακαλύψει σε κάποιο

παλαιοπωλείο του Δακάρ ένα παλιό παράσημο με ψεύτικα διαμάντια και το κρέμασε εϋθὺς στο άπομέσα πέτο της ρεντιγκότας του.

Όταν τον ρώτησε ο Μοκοκό 'τί ήταν έκείνο το στολίδι, άπάντησε:

— Είναι το παράσημο του Κροκοδείλου των Άκουτονάρ... Μου το έδωσε ο πατέρας σου.

Ο μικρός πρίγκιπας άπορούσε πως δέν είχε άκούσει ποτέ να μιλούν γι' αυτό το παράσημο. Τότε ο Πατατούκας του ειπε ήσυχα-ήσυχα:

— Δέ μπορεί να λέγεται κανείς άληθινός βασιλιάς, αν δέν έχει να δώσει παράσημα. Ο πατέρας σου ειπ' ένας άγριάνθρωπος και δέν τα ξέρει αυτά τα πράγματα, αλλά εγώ που τα ξέρω, το σκέφτηκα γι' αυτόν. Στο έξης, το παράσημο του Κροκοδείλου δ'πάρχει, αφού το φορώ εγώ και θα το φορέσης και σύ...

Χωρίς να περιμένει την άπάντησή του παιδιού, έδγαλε από την τσέπη του ένα δεύτερο παράσημο, σχεδόν όμοιο με το δικό του, και το κρέμασε από το λαιμό του Μοκοκό με μια γαλάζια κορδέλλα.

Το βασιλόπουλο δέν τόλμησε να διαμαρτυρηθεί. Συλλογίστηκε ότι ίσως έτσι συνήθιζαν οι λευκοί και συμπέρανε άπομέσα του ότι οι λευκοί είχαν πολύ άστείες συνήθειες.

Όσο για τον Πατατούκα, έδινε κι' έπαιρνε πάνω στ'εκατάρωμα του πλοίου. Έτρεχε πάνω-κάτω με σπουδαίο ύφος και φώναζε κάθε τόσο, μέσα στη φασαρία των ναυτών:

— Πούναι ο πλοίαρχος; Θέλω να μιλήσω στον πλοίαρχο!

Τέλος τον άκουσαν κι' ένας ναύτης, που του κανε έντύπωση το σπουδαίο ύφος του χοντρού αυτού ανθρώπου με το παράσημο, δέχτηκε να τον οδηγήσει στον πλοίαρχο.

Ο πλοίαρχος, ο καπετάν-Μάριος, ήταν ένας βολικός άνθρωπος, όταν βρισκόταν στις καλές του. Μα όταν είχε τα νεύρα του, λαστημούσε κι' έβριζε δεξιά κι' άριστερά σ'άν γνήσιος θαλασσόλυκος, κι' ήταν καλύτερα να μ'ην έχει κανείς να κάμει μαζί του αυτές τις ώρες. Κατά βάθος όμως έμενε πάντα ένας άνθρωπος με καλή ψυχή, γι' αυτό το πλήρωμα τον άγαπούσε και τον έκτιμούσε.

Ο πλοίαρχος καθόταν στο γραφείο του, όταν ο Πατατούκας, μαζί με το Μοκοκό που τον βαστούσε από το χέρι, μπήκαν μέσα. Υπόγραφε τα χαρτιά για την άναχώρηση του πλοίου κι' ή έπισκεψη αυτή τον ένόχλησε.

— Τι τρέχει; φώναζε. Δέ θα μ' άφίσετε ούτε στιγμή ήσυχο, επιτέλους;

— Καπετάνιο, ειπε ο ναύτης φοβισμένος από το άγριο αυτό ύφος, ο κύριος άπ' έδω ήθελε με κάθε τρόπο να σ'ας ιδεί. Λέει ότι έρχεται από μέρους κάποιου βασιλιά. Γι' αυτό κι' εγώ...

— Είσαι κοθώνι!... Ξέρεις καλά ότι ο καπετάν-Μάριος δέ θέλει να τον άνησυχούν την ώρα που σαλπάρουμε! Έμπρός, δρόμο, γρήγορα!

Ο ναύτης δέν περίμενε δεύτερη κουδέντα. Έφυγε, δοξάζοντας το Θεό που τη γλύτωσε τόσο φτηνά, κι' άφισε τον κύριο με το παράσημο να τ'ά βγάλει πέρα με τον θυμωμένο θαλασσινό. Ο Μοκοκό φοβήθηκε κι' αυτός και θα ήθελε να μιμηθεί το ναύτη. Μα ο Πατατούκας ήθελε καλά και σώνει να μιλήσει με τον πλοίαρχο, μόνο και μόνο για να του άνακρινώσει ότι ήταν τιμή του να τον έχει στους επιβάτες του.

— Κύριε... άρχισε να λέει.

— Δέν είμαι κύριος, τον έκοψε άποτομα η δυνατή φωνή του πλοίαρχου, είμαι καπετάνιος!

Και για να το άποδείξει, φόρεσε το κασκέτο του, που το είχε άφίσει πάνω στο γραφείο του κι' έξακολούθησε:

— Άν έχετε να μου π'ητε τίποτα, κάνετε γρήγορα, γιατί δέν έχω καρό. Σ' ένα τέταρτο σαλπάρει το βαπόρι!

— Καπετάνιε, ειπε έπίσημα ο Πατατούκας, η επιθυμία μου ήταν να σ'ας παρουσιάσω, εγώ κι' ο μαθητής μου, γιός του βασιλιά των Άκουτονάρ.

Ο Μασσαλιώτης πετάχτηκε άπάνω με θυμό:

— Πως; Και για να μου ψάλετε αυτά τα κολοκυθία, μου χαλάσατε την ήσυχία μου την ώρα που το πλοίο ετοιμάζεται να φύγει; Και τί σκοτούρα με π'ηρε έμένα, αν αυτό το άραπάκι είναι βασιλόπουλο; Έχω ιδεί εγώ άράπηδες βασιλιάδες στα ταξίδια μου, άλλο τίποτα! Ένας μάλιστα λίγο έλειψε να με φάει, ο καννίβαλος!

Κι' ο καπετάν Μάριος ετοιμάστηκε να βγει. Μα ο Πατατούκας δέν έννοούσε να το χωνέψει αυτό.

— Μα επιτέλους, ειπε, είμαι μεγάλοςταυρος του τάγματος του Κροκοδείλου και δέν άνέχομαι να με βάλουν, έμένα και την Α. Γ., τον πρίγκηπα Μοκοκό, σε μια τόσο δά καμπινούλα, κοντά στις μηχανές. Όταν ταξιδεύει ένας πρίγκηψ, νομίζω ότι μπορεί να ζητήσει μια τιμητική θέση.

Μα ο καπετάνιος ήταν άγύριστο κεφάλι. Κοίταζε τον καθηγητή από πάνω ίσαμε κάτω και φαίνεται ότι δέν έμεινε ίκανοποιημένος, μήτε από το ψηλό καπέλλο του, μήτε από το παράσημό του.

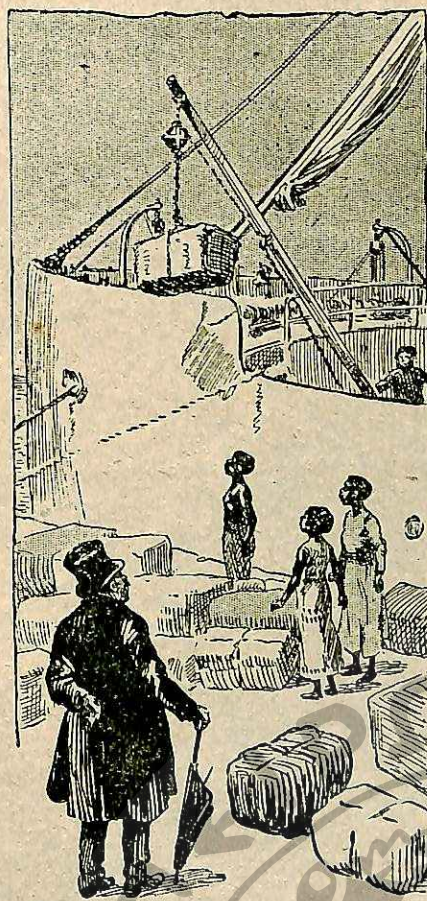
— Άν θέλετε ν'αλλάξετε καμπίνα, άποκρίθηκε, συνεννοήθηκε με το λογιστή

και πληρώστε τη διαφορά. Αυτά δέν είναι δική μου δουλειά... Τώρα στη μπάντα! Θα σηκώσουμε την άγκυρα!

Και μιλώντας όλοένα, ο θερμαινός θαλασσινός έσπρωξε τον Πατατούκα και το Μοκοκό, σ'άν να ήταν οι πιο κοινοί θνητοί, κι' έτρεξε στη σκάλα της γέφυρας.

Ο καθηγητής το φουσουσε και δέν κρύωνε.

— Έννοια σου και θα τον πάψω, μό-

«Είδαν το καλάθι να σηκώνεται ψηλά.»
(Σελ. 84, στ. α')

λις πατήσω το πόδι μου στο Παρίσι! Θα τον μάθω εγώ πόσα άπίδια βάζει ο σάκκος!

Ο καίμενος ο Μοκοκό άρχισε να συλλογίζεται τί άσχημα θα περνούσε, αν όλοι οι λευκοί ήταν τόσο κακοί κι' άπότομοι, όσο ο καπετάν Μάριος.

Μα γρήγορα άφισε αυτές τις σκέψεις, γιατί το βαπόρι άλγευε τώρα πιά κι' ο έλικας είχε άρχίσει να γυρίζει. Η άγκυρα σηκώνόταν με πάταγο.

Ο Πατατούκας πήγε στο καπνιστήριο να αδύσει το θυμό του με μερικά ποτήρια άφέντι, ενώ ο Μοκοκό ανέδηκε βιαστικός στο κατάρωμα.

Ξεκινούν! Η λευκή Άφρική, η παρallία με τον λαμπρό ήλιο και τον άφθονο άμμο, η γεμάτη μυστήριο πατρίδα του Μοκοκό, φεύγει κι' άπομακρύ-

νεται μπρος στα έκπληκτα μάτια του.

Τώρα βρίσκονται πιά στο πέλαγος και στο πλοίο βασιλεύει σιγή, ύστερ' από την πολυτάραχη φασαρία του ξεκινήματος. Σχεδόν όλοι οι επιβάτες καθόνται στο κατάρωμα και κοιτάζουν ασιγητοί την άκμή που είναι πιά μακριά. Γιατί αλήθεια, πάντα είναι μελαγχολική η στιγμή που άφίνει κανείς τη στεριά και μπαίνει μέσα στο άπέραντο πέλαγος, στο άγνωστο και μυστηριώδες στοιχείο, που θα τον βγάλει σε άλλες χώρες, σε μακρινούς πολιτισμένους ανθρώπους.

Αλήθεια, τί θάβρισκε στ' άλλο μέρος της μεγάλης αυτής θάλασσας το μικρό μαύρο βασιλόπουλο; Πόσα θαύματα άκόμη θάδλεπε στη λαμπρή αυτή Γαλλία ο μικρός άγριος, που ήταν άκόμη κατάρπηκτος άπ' όσα ειχε ιδεί ίσαμε δώ; Κοίταζε, κοίταζε μακριά, άμήλητος και βυθισμένος σε συλλογισμούς.

Θαύμαζε προπάντων τον πλοίαρχο. Έκει ψηλά στη γέφυρά του, έμοιαζε σ'άν ένας παντοδύναμος θεός, που διεύθυνε αυτό το βαπόρι μόνο με τη φωνή του.

(Άκολουθεί) ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

Η ΦΛΑΣΚΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Τον παλιό καιρό, ένας παπάς σε χωριό, ειχε βάλει σε μια φλάσκα τόσο κουκιά όσα είναι οι έδδομάδες της Μεγάλης Σαρακοστής. Κάθε Κυριακή μετά την Άποκριά, θα πετούσε από ένα. Κι' όταν πιά η φλάσκα δέν θάχε μέσα άλλο κουκί, θάταν Πάσχα.

Μια μέρα, ύστερ' από τις δυο πρώτες έδδομάδες, η παπαδιά βρήκε κάπου κείνη τη φλάσκα, και άμα ειδε πως ειχε μέσα κουκιά, ειπε με το νου της: «Ο καίμενος ο παπάς μου τάχει βέβαια για να ξεστομίση. Του τελείωσαν όμως! Άς του βάλω κι' άλλα, νάχη».

Και τούρριξε μέσ' στη φλάσκα μια χούφτα κουκιά.

Έδγαζε ο παπάς, έδγαζε, πετούσε, πετούσε, μα που νάδειάζη η φλάσκα! Κάθε φορά, ο κρότος της του έδειχνε πως ειχε μέσα κουκιά πολλά.

Και περνούσαν οι Κυριακές, περνούσαν οι μέρες, μα που νάβρ'η η ποθητή μεγάλη μέρα!

— Μα, παπά μου, τον ρωτούσαν οι χωριανοί, πότε πιά θα γιορτάσουμε Πάσχα; Καλοκαίρεψε κι' άκόμα...

Ο παπάς έδγαζε τότε τη φλάσκα του, την κουνούσε και τους έλεγε:

— Ε, παιδιά μου, καταπώς λείει η φλάσκα, ούτε φέτο Λαμπρή ούτε του χρόνου Πάσχα!

Δέν λέει η Ιστορία τί άπόγινε. Μ' από τότε ο λόγος του παπα έμεινε παροιμία.

Ο ΤΙΜΩΡΗΜΕΝΟΣ

Στὸν ἀδελφό μου Γιάννη

Μητέρα, μὴ μᾶρνιέσαι τὸ φίλι,
τὸ χᾶδι ποὺ μοῦ δίνεις σὰν πλαγιάσω,
μετὰ τὴ βροδυνή μου προσερχή.

Ἄν ἤξερες τί πράσινη χολή
σταλαζει στήν καρδιά μου σὰν πλαγιάσω
καὶ πόση στήν ψυχὴ μου ταραχή!

Νεράϊδα πιά δὲν ἔρχεται νὰ πῇ
σταυτὶ μου τὸ γλυκὸ νανούρισμά σου
καὶ μὲ τρομάζει τῆς νυχτιάς ἡ σιωπή.

Στροφογυρνῶ ξυπνὸς ὡς τὴν αὐγὴ
χωρὶς τὸ μητρικὸ νανούρισμά σου
καὶ νιώθω τὴν καρδιά μου νὰ πονῇ.

Θάμαι καλὸς, μητέρα, στὸ ἐξῆς·
μὰ πάλι καμιά μέρα ἂν θάμαρτήσω,
ἀχ! σὲ ξορκίζω, τὸ φίλι μὴ μοῦ στερῆς!

Εἶναι μεγάλη τιμωρία νάφαιρῆς
ἀπ' τὴ ψυχὴ μου, τὴ φορὰ πού θάμαρτήσω,
τὸ φῶς τῆς Μητρικῆς σου τῆς Στοιχῆς.

PITAN. ΜΠΟΥΜΗ

(Ἀπ' τὸ Ἱταλικὸ τῆς Modesta Bodini)

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET,
διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ
τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο].

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Δὲν γράφαμε ἄλλο...
— ὦ, τόσο μόνο;... Κι' ἐγὼ ἐνό-
μιζα πὼς εἶχαμε γράψει πολὺ!...

Κι' ὁ ποιητὴς τώρα θυμώνει.
— Ἐσὺ φταῖς! τῆς φωνάζει. Μπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ ἐργάζεται μπροστὰ σ'
ἐναν πού κλαίει ἔλγῃ τὴν ὥρα;... Νά,
τώρα πιά δὲν ἔχω τίποτα στὸ κεφάλι
μου!... Μὰ εἶναι φοβερό!... Κι' ὁ
καιρὸς πετᾷ, καὶ τὰ χρόνια περνοῦν,
κι' οἱ θέσεις πιάνονται!... Ἀχ, Θεέ
μου! Μὰ πάντα ἐγὼ ἔνα ἐμπόδιο θὰ
βρίσκω μπροστὰ μου;

Χτυπᾷ τὰ πόδια του καὶ γροθίζει
μὲ λύσσα τὸ τραπέζι, ἐνῶ ἡ δυστυχι-
σμένη Ἰδα μαζεύει ἀπὸ χάμω τὶς πέν-
νες, τὰ στυπόχαρτα καὶ τὰ τετράδια
πού ἔχουν σκορπισθεῖ.

Ὁ ἐρχομὸς τοῦ γιαντοῦ βάζει τέλος
σ' αὐτὴ τὴ σκηνή. Ὁ Χίρς συνοδεύε-
ται κι' ἀπὸ τὸ Λαμπασέντρ. Κι' οἱ
δύο μπαίνουν σοβαροί, σκυθρωποί, σκο-
τεινοί. Ὁ τραγουδιστὴς προσάπτων,
συνηθισμένος σὲ τέτοιες πόζες ἀπὸ τὸ
θέατρο, κλείνει τὸ στόμα του μ' ἓναν
τρόπο πού λὲς καὶ λέει: «Ἐρῶ... ἔξ-
ρω κάτι φοβερό... ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ πῶ
πού νὰ χαλάσω ὁ κόσμος!»

Ὁ Νταρζαντόν, πού τρέμει ἀκόμη
θυμωμένος, δὲν καταλαβαίνει τίποτα
ἀπὸ τὰ εὐγλωττα ἐκεῖνα χειροσφιζι-
μάτα πού τοῦ δίνουν οἱ φίλοι του
μουσοῦ. Μιὰ ἐρώτηση τῆς Ἰδας τὸν κά-
νει νὰ θυμηθῇ, νὰ καταλάβῃ:

— Λοιπόν, γιαντρέ; Τί μάθατε στὸ
Πρακτορεῖο;

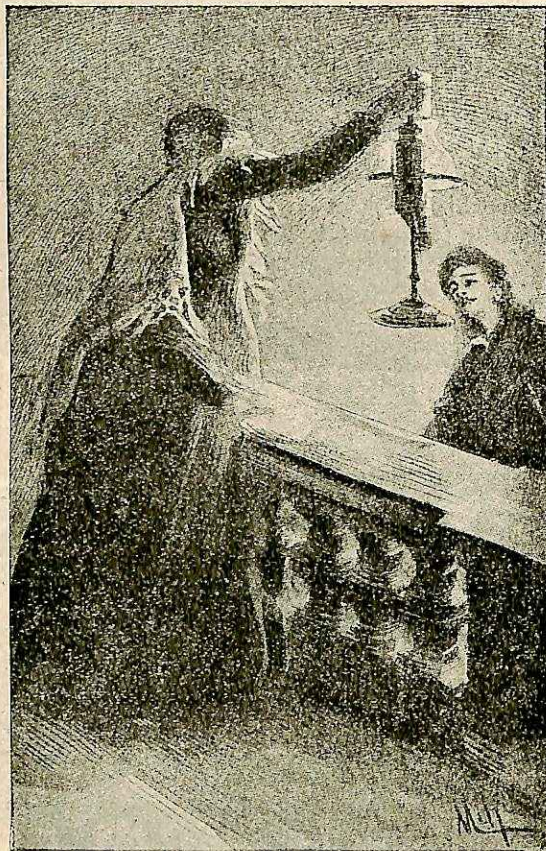
— Ἡ Ἰδα ἀπάντησε, κυρία μου.
Καμμιὰ εἰδηση ἀκόμα!

Ἀλλὰ λέγοντας «καμμιὰ εἰδηση»
στὴν Ἰδα, ὁ γιαντὸς γνέφει μὲ τὰ μάτια
στὸν Νταρζαντόν: Αὐτὸ εἶναι ψέμμα.

— Ὑπάρχει μιὰ εἰδηση. Κι' εἶναι φοδε-
ρή! — Μὰ τί ὑποθέτουν στὸ Πρακτο-
ρεῖο; τί λένε; Ξαναρωτᾷ ἡ μητέρα
μ' ἐλπίδα καὶ μὲ φόβο, προσπαθώντας
νὰ μαντέψῃ ἀπὸ τὰ μορφαζόντα προ-
σωπεῖα πού ἔχει μπροστὰ τῆς.

— Τί νὰ σᾶς πῶ, κυρία μου!...
Ντό! ντό!... ἔξω κι' ἐγὼ;... Νά...

Κι' ἐνῶ ὁ Λαμπασέντρ προσπαθεῖ
νὰ ξεγυμνάσῃ τὴν Ἰδα μ' ἓνα σωρὸ λό-
για, τάχα καθησυχαστικά, πού δὲν

— Ποιὸς εἶναι; — Ἐγὼ, μαμμά! (Σελ. 87, στ. α')

κάνουν ὅμως ἄλλο παρὰ νὰ τῆς μεγα-
λώνουν τὸ φόβο, ὁ γιαντὸς Χίρς, πλη-
σιάζοντας τὸν ποιητὴ κι' ἀνοίγοντας
τὸ στόμα του κατὰ τὴ μέθοδο Μορον-
δάλ-Δεκοστέρ, κατορθώνει νὰ τοῦ «ζω-
γραφήσῃ», σχεδὸν χωρὶς ἤχο, αὐτὲς
τὶς λίγες λέξεις:

«Ὁ Κῦδνος βυθίσθηκε αὐτανδρὸς...
Σύγχροισον κοντὰ στὸ Πράσινο Ἀ-
κρωτήρι... Φοβερό!»

Τὸ μεγάλο μουστάκι τοῦ Νταρζαν-
τόν ἀνατρίχιασε λίγο, — μὰ τίποτα
περισσότερο.

Κοιτάζοντας κανεὶς τὸ πελιδνὸ κι'
ἀκίνητο ἐκεῖνο πρόσωπο, θάταν ἀδύνα-
το νὰ μαντέψῃ ἂν χαιρόταν ἢ ἀναισθα-
νόταν καμμιὰ ὀψιμὴ τύχη. Ἴσως καὶ
τὰ δύο αὐτὰ ἀντίθετα αἰσθήματα τοῦ

εἶχαν γεννηθῇ τὴ στιγμὴ ἐκείνη κι' ἡ
ἐκφραση τοῦ ἐνὸς ἐξουδετέρωνε τὴν ἐκ-
φραση τοῦ ἄλλου. Γι' αὐτὸ τὸ πρόσω-
πό του δὲν ἔδειχνε τίποτα. Αἰσθάνε-
ται ὥστόσο τὴν ἀνάγκη νὰ βγῇ ἔξω,
νὰ μιλήσῃ ἐλεύθερα, νὰ ξεθυμάνῃ.

— Ἐργάσθηκα πολὺ, εἶπε σοδαρὰ
σταὺς φίλους του. Θέλω νὰ πάρω ἀέρα.
Κάνουμ' ἓνα γύρο;

— Ναι, ἀπαντᾷ ἡ Ἰδα: θὰ σοῦ
κάνῃ καλὸ.

Γιατὶ κι' αὐτὴ τώρα θέλει νὰ μείνῃ
μόνη μὲ τὶς σκέψεις τῆς. Θὰ μπόρεσῃ
νὰ κλάψῃ μὲ τὴν ἡσυχία τῆς, χωρὶς
νὰ δοκιμάσῃ κανέναν νὰ τὴν
παρηγορήσῃ· νὰ παραδοθῇ ὁ-
λάκερη στοὺς φόβους τῆς, στὰ
προσπάθημά τῆς, χωρὶς νὰ
προσπαθήσῃ κανέναν νὰ τὴν
καθησυχάσῃ ἀδέξια. Γι' αὐτὸ
κι' ἡ ὑπερήτρια ἀκόμα τὴν ἐ-
νοχλεῖ καί, ἐνῶ κάθε φορὰ
πού ἔδωκεν ὁ κύριος, ἡ Ἰδα
φλυαροῦσε μαζί τῆς μ' εὐχα-
ρίστηση, ἀπόψε τὴν ἐστεῖλε
νὰ πλαγιάσῃ στὴ σοφίτα τῆς.

— Πῶς; ἀπόρησε αὐτὴ: ἡ
Κυρία θέλει νὰ μείνῃ μονά-
χη;... Ἡ Κυρία δὲ φοβάται;
— Ὁχι. ὄχι, δὲν φοβάμαι,
πήγαίνε.

Μονάχη τώρα στὸ σαλόνι,
ἡ μητέρα συλλογίζεται τὸ
γιοῦ τῆς ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού
διάβασε στήν ἐφημερίδα πὼς
δὲν ὑπάρχουν εἰδήσεις γιὰ
τὸν «Κῦδνος», δὲν συλλογίζε-
ται παρὰ τὸν Τζάκ. Τὸν βλέ-
πει μπροστὰ τῆς, φαντάζεται
φοβερά κι' ὁ ἀνεμὸς πού φυσᾷ
ἀπέξω, — ἓνας ἀνεμὸς πού τῆς
θυμίζει μηχανισμένη θάλασσα,
— τὴν κάνει νὰ φαντάζεται
ἀκόμα φοβερότερα... Κακό-
μοιρο παιδί! Τί ἄγινε ἄραγε;
Ποῦ νὰ βρίσκεται τώρα; Ζων-
τανό, νεκρό, ἢ πληγωμένο;...
Χωρὶς ἄλλο ὁ «Κῦδνος» κά-

που θὰ βούλιαζε. Βέβαια σ' ἓνα ναυά-
γιο δὲν πνίγονται ὅλοι. Μὰ ὁ Τζάκ
θάταν μέσα σ' ἐκεῖνους πού εἶχαν
γλυτώσει; Κακόμοιρο παιδί!...

Ἀξαφνὰ, μέσ' στὰ φυσομανητὰ τοῦ
ἀνέμου, τῆς φαίνεται ὡς νὰκούῃ μιὰν
ἀδύνατη φωνή:

— Μαμμά!

Εἶναι βέβαια παραίσθησις. Μὰ σὲ
λίγο ἡ φωνὴ ξανακούγεται:

— Μαμμά!

Αὐτὴ τὴ φορὰ εἶναι λίγο πιὸ δυνα-
τὴ, πιὸ καθαρή... Μὰ ὄχι, ἀδύνατο!
ταυτιά τῆς τὴ γελοῦν... ὦ, Θεέ μου,
θὰ τρελαθῇ;... Καὶ γιὰ νὰποφύγῃ
τὴν παραίσθησις, σηκώνεται καὶ βη-
ματίζει στὸ σαλόνι... Τὴν Ἰδα στι-
γμὴ βεβαιώνεται πὼς κάποιος τὴ φω-

νάζει ἀπὸ τὴ σκάλα. Τρέχει κι' ἀνοί-
γει τὴν πόρτα.

Τὸ γκάκι εἶναι σδυμένο κι' ἡ λάμ-
πα πού κρατεῖ στὰ χέρια τῆς, ρίχνει
στὰ σκαλιὰ τὴ σκιά τοῦ κάγγελου...
Τίποτα, κανέναν... Κι' ὅμως εἶναι
βέβαιη πὼς ἀκουσε φωνὴ ἀνθρώπου...
Πρέπει νὰ κοιτάξῃ καλύτερα... Σκύ-
θει, σηκώνοντας τὴ λάμπα ὅσο μπο-
ρεῖ. Καὶ τότε κάτι γλυκὸ καὶ πνιγ-
μένο, γέλιο καὶ κλάμα μαζί, ἀντηχεῖ
στὴ σκάλα, ὅπου μί' ἀψηλὴ σκιά ἀ-
νεδαίνει, σπτηριζόμενη στὸν τοῖχο.

— Ποιὸς εἶναι; φωνάζει τρέμοντας
ἐλγῃ, ἐμψυχωμένη ἀπὸ μιὰ τρελὴ ἐλ-
πίδα πού τὴν ἐμποδίζει νὰ φοβηθῇ.

— Ἐγὼ, μαμμά!... ἀποκρίνεται μιὰ
βραχνὴ κι' ἀδυνατατισμένη φωνή.

Κατεβαίνει γρήγορα μερικὰ σκα-
λιά. Ἀχ, ναι, εἶναι αὐτός, εἶναι ὁ Τζάκ,
ὁ ψηλὸς πληγωμένος ἐργάτης πού ἀ-
κουμπᾷ σὲ δύο δεκανίκια καὶ πού
συγκινεῖται τόσο μὲ τὴν ἰδέα πὼς ξα-
ναβλέπει τὴ μητέρα του, ὥστε ἀναγκά-
ζεται νὰ σταθῇ στὴ μέση τῆς σκάλας!

Νά πὼς τὸν κατάντησε τὸ γιοῦ τῆς!

Ὅτε μιὰ λέξη, ὅτε μιὰ κραυγὴ,
ὅτε κἀν μιὰ θωπεία. Στέκονται καὶ
ὁ ἓνας ἀντίκρυ στὴν ἄλλη. Κοιτάζον-
ται μόνο καὶ κλαίνε.

Πάλι τὴν ἔπαθε ὁ Νταρζαντόν, — μὰ
τῆς μοῖρας του ἦταν; — ὅπως καὶ τό-
τε στὸ Ἰντρέ.

Ἀφοῦ συσκέφθηκε ἔξω μὲ τοὺς φί-
λους του, ἀποφάσισε, γυρίζοντας στὸ
σπίτι, νὰ δώσῃ τὴ φοδερὴ εἰδηση στὴ
γυναίκα του «γιὰ νὰ τελειώσουμε».
Καὶ σχεδίαζε τὶς πιὸ πομπώδεις φρά-
σεις πού μπορούσε νὰ μεταχειρισθῇ
σὲ τέτοια ἐκτακτὴ περίσταση... Ἀλλὰ
πόσο μεγάλη στάθηκε ἡ ἐκπληξὴ του
ὅταν, μπαίνοντας, βρῆκε ἀκόμα τὴν
Ἰδα στὸ σαλόνι καί, κοντὰ στὴ φω-
τιά, τὰ λείψανα ἐνὸς πρόχειρου γεύ-
ματος, ἀπὸ κείνα πού σερβίρουν βια-
στικά σ' ἓναν πού ἐρχεται ἢ σ' ἓναν πού
φεύγει. Τὸν προϋπάντησε συγκινημένη:
— Σιγά!... μὴν κάνεις κρότο!...
Εἰν' ἐδῶ... κοιμάται...

— Τί; ποιὸς;
— Ὁ Τζάκ, καλέ! Ἐναυάγησαν.

Τὸ βαπτόρι τους βούλιαξε... Αὐτὸς
σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος, πληγωμέ-
νος... Ἦρθε ἀπὸ τὸ Ρίο-Ἰανέιρο,
ὅπου ἔκαμε δύο μῆνες στὸ νοσοκομεῖο.

Ὁ Νταρζαντόν χαμογέλασε ἀόρι-
στα. Τὸ χαμόγελό του αὐτὸ μπορούσε
νὰ τὸ πάρῃ κανέναν καὶ γιὰ σημάδι
χαρᾶς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς πῆρε τὸ
πράγμα πολὺ «πατρικᾶ» κι' ἀπὸ τὴν
πρῶτη στιγμὴ ἐδήλωσε πὼς θὰ κρη-
τοῦσε τὸν Τζάκ στὸ σπῆτι του ὡς πού
νὰ γίνῃ καλὰ στὴν ἐντέλεια. Ἡ συνεί-
δησή του δὲν τοῦ συγχωροῦσε νὰ κά-
μῃ ἄλλοιῶς. Τί διάβολο! ὁ Τζάκ αὐ-

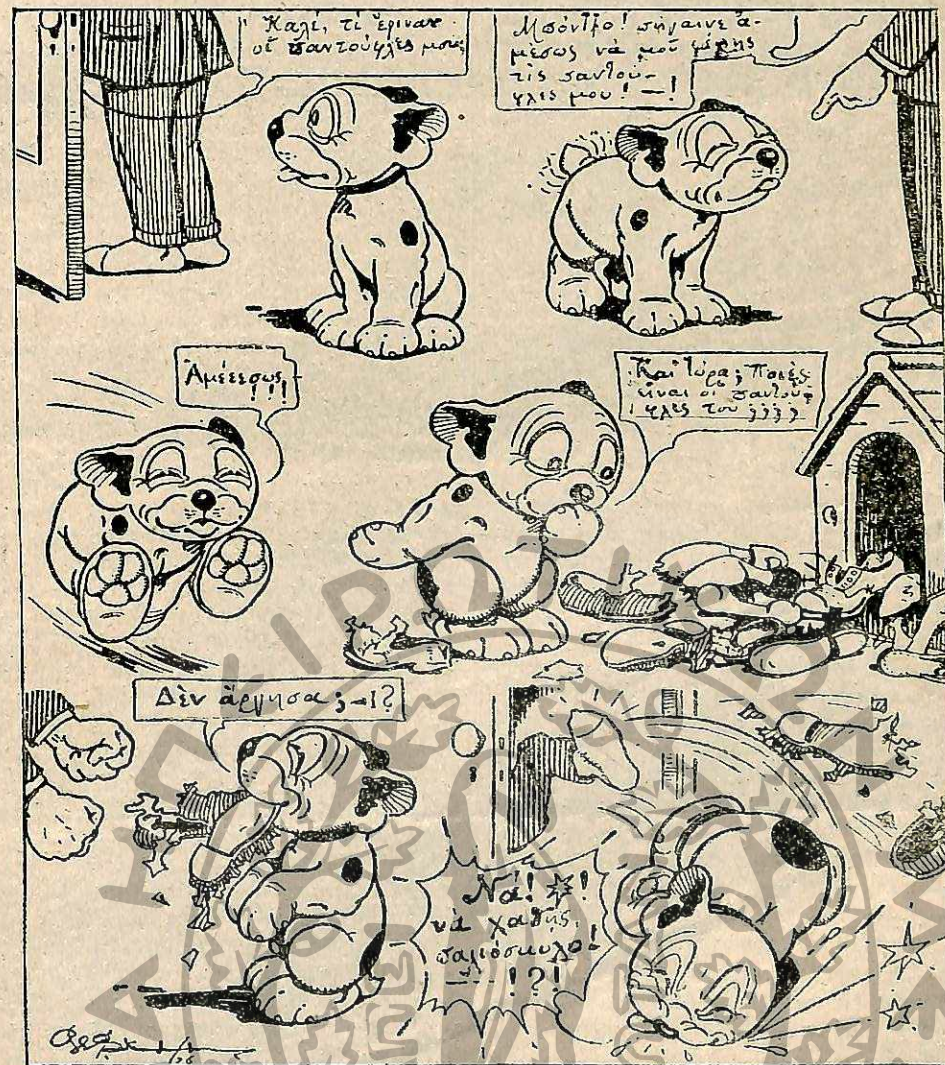
τὸς δὲν ἦταν ὁ κυριότερος κι' ὁ μονά-
κριδος «μέτοχός» του; Δέκα χιλιάδες
φράγκα ἀξίζαν δὲ τόση θυσία...

Ἀφοῦ ἐπέρασαν οἱ πρῶτες συγκινή-
σεις κι' οἱ πρῶτες ἡμέρες, ξανάρχισε
ἡ συνηθισμένη ζωὴ. Μὲ τὴ διαφορά
μόνο πού οἱ Νταρζαντόν εἶχαν τώρα
κοντάτους καὶ τὸν δυστυχημένο ἐκεῖνο
ναυαγό, πού τὰ δύο του πόδια εἶχαν
πάθει σοβαρὰ ἐγκαύματα ἀπὸ τὴν
ἐκρηξὴ ἐνὸς καζανιοῦ κι' εἶχαν ἀργή-
σει πολὺ νὰ ἐπουλωθοῦν.

Μὲ τὴ γαλάζια μάλλινη μπλούζα του,

μὲ τὸ πρόσωπο μαυρισμένο ἀκόμα ἀπ'
τὴν παλιά του τέχνη, μ' ἓνα κοντὸ
ξανθὸ μουστακάκι σὰν στάχι καμένο,
μὲ τὰ μάτια κόκκινα καὶ χωρὶς ταί-
νορα, μὲ τὰ μάγουλα βαθουλωμένα, ἀ-
νεργος, ἀποθαρρυνμένος, κυριευμένος
ἀπὸ τὴ νάρκη ἐκείνη πού ἀκολουθεῖ
τὶς μεγάλες συμφορές, ὁ βαπτιστικὸς
τοῦ λόρδου Πήμποκ, ὁ Τζάκ (μὲ τὰ Ζή-
τα) τῆς Ἰδας ντὲ Μπαρναού, σερνόταν
τώρα ἀπὸ καρέκλα σὲ καρέκλα, πρὸς
μεγάλου θυμοῦ τοῦ πατριοῦ καὶ πρὸς με-
γάλῃ ντροπῇ τῆς μητέρας. (Ἀκολουθεῖ).

Ο ΜΠΟΝΤΖΟΣ ΚΙ' ΟΙ ΠΑΝΤΟΥΦΛΕΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

«ὦ, πὼς τρέμει ἡ καρδούλα τοῦ Μπόντζου, ὅταν βλέπῃ τὸν κύριό του νὰ ψάχνῃ
καὶ τὸν ἀκούει νὰ ρωτιέται: «Καλέ, πού εἶναι οἱ παντούφλες μου;» Χθὲς ὁ Μπόντζος
τοῦ εἶχε πάρει, εἶχε φάει τὶς μισές, — τί κακὴ συνήθεια γιὰ ἓνα καλὸ σκύλο! — καὶ
εἶχε κρύψει τὶς ἄλλες μισές σὸ σπιτάκι του γιὰ νὰ τὶς φάῃ πιὸ ὕστερα... Προσποιεῖται
ὅμως τὴ μεγαλύτερη χαρὰ καὶ προθυμία, ὅταν ὁ κύριός του τὸν προστάξῃ νὰ πᾶν νὰ
τοῦ βρῇ τὶς παντούφλες του.

Τρέχει ἴσια στὸ σπιτάκι του, βγάζει ἀπὸ μέσα ὅλα τὰ μισοφαγωμένα παπούτσια
πού εἶχε φυλαχμένα ἐκεῖ, ψάχνει στὸ σωρὸ, βρῶναι τὶς ἀγνώριστες παντούφλες, — πὼς
τὸ κατάφερε στὸ χάλι πού ἦταν ἀπὸ τὰ δόντια του! — καὶ γυρίζει... «ὦ, τί βρῆκε.
λέει, τώρα ὡς κατεβάζω...» — Δὲν ἀργησα, κύριε;» ρωτᾷ μὲ τὸ γλυκύτερό του χαμόγελο
λέει. «Ἡ ἀπάντησις ἦταν μιὰ κλωστή πού τὸν ἔκαμε νὰ δῇ δέκα ἡλίους. Αὐτὸ ἔβρεξε
κι' αὐτὸ κατέβασε. Μὰ δὲν τοῦ ἀξίζει;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Αγαπητοί μου,

ΜΙΑ μικρή φίλη μας, δώδεκα χρονών, με ρωτά «αν τη συμβουλευώ» να μάθω και Μουσική. Και τί όργανο να διαλέξω; Πιάνο, βιολί ή φωνή; — Να μιιά έρώτηση που κολόν καιρό είχα να την άκουσω και που ένόμιζα πως δεν γίνεται πιά! Μά υπάρχει σήμερα παιδί, κορίτσι, φτωχόπαιδο, πλουσιόπαιδο, που να μη μαθαίνει και Μουσική; Κοιτάξτε τί γίνεται με τὰ Ώδεια. Μιά φορά είχαμ' ένα, μονάκριβο. Σήμερα έχουμε τέσσερα. Κι' όλα έχουν τόσους μαθητές και προπάντων τόσες μαθήτριες, που δεν ξέρουν τί να τους κάμουν. Χωριστά τὰ παιδιά πού παίρνουν μαθήματα πιάνου ή βιολιού στο σπίτι ή στο λύκειο.

Παράλληλα πληθύνθηκαν τὰ «Μουσικά Καταστήματα», τὰ μαγαζιά που πουλούν νότες και όργανα με τὰ τόσα εξαρτήματά τους, χορδές, αναλόγια, χρονόμετρα και καθεξής. Κι' αυτά επίσης δεν προφθαίνου τούς κάθε λογής πελάτες τους. Χωρίς υπερβολή, χιλιάδες άνθρωποι ζουν σήμερα στην Αθήνα με τη Μουσική: δασκάλοι, εκτελεστές, συνθέτες, έμποροι μουσικών ειδών, — νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά. Και τὰ κοντοσέρτα, μαθητικά, καθηγητικά, έπίσημα, άνεπίσημα, είναι τώρα σχεδόν καθημερινά κι' έχουν περισσότερους άκροατές παρά τὰ θέατρα, που και σ' αυτά ακόμα πάνε για να κούσουν Μουσική.

Μέσα λοιπόν σε μιιά τόσο ζωνρή κίνηση, μπορεί να μένη κανένας άνεπιηράστος ή άναποφάσιτος, και να ρωτά ακόμη αν πρέπει να σπουδάσει και Μουσική; Μά δεν είναι ζήτημα! Κάθε παιδί, άγόρι ή κορίτσι, που έχει τὰ μέσα να παίρνει μιιά «κοσμική» άνατροφή, — να μαθαίνει δηλαδή λίγο άπό' όλα κι' ένα μόνο πράγμα στην έντέλεια, — πρέπει να μαθαίνει κι' ένα όργανο ή τουλάχιστο τραγούδι. Η Μουσική είναι άπαραίτητη. Μόνο παιδιά που έχουν τὰ μέσα περιορισμένα, μπορούν να την άφήσουν για τίποτα χρησιμότερο.

Θά πητε: κι' όσα δεν έχουν κλίση... Κι' όμως! Στη σημερινή γενιά, με τη μουσική κίνηση που προηγήθηκε και με την τεράστια που έχουμε τώρα, δεν πιστεύω να άπάρχη παιδί χωρίς κλίση. Καλλιεργήθηκε, αναπτύχθηκε πιά και τὸ αὐτὸ όπως όλα. Με τη διαφορά μόνο ότι άλλα παιδιά μπορεί να έχουν κλίση μεγαλύτερη κι' άλλα μικρότερη. Αλλά δεν θά άπάρχη οὐτ' ένα που να μη μπορεί, με κάποια

προσπάθεια και καλή θέληση, να μάθω τις νότες, τη θεωρία της Μουσικής, λίγο πιάνο ή λίγο τραγούδι. Βέβαια τὰ μεγάλα μουσικά ταλέντα είναι σπάνια. Αλλά δεν πρόκειται, ούτε είναι ανάγκη, να γίνη Μπετόβεν, Διστ ή Παγανίνι κάθε μαθητής του Ώδείου! Ούτε χρειάζεται να χη μεγάλο ταλέντο ένα παιδί για να μάθω τη λίγη Μουσική που τὸ εἶναι άπαραίτητη στην σημερινή ζωή, για να συμπληρώσει έτσι τη γενική του μόρφωση και να μὴν είναι «σὺν τὸ ζῶν», — κατὰ την κλασσική έκφραση τῶν μαμμάδων και τῶν μπαμπάδων, — όταν κάνουν μουσική σ' ένα σαλόνι ή μιλούν γι' αὐτή σ' έναν κύκλο.

Ένα μόνο βρίσκω ἐγὼ κακό: που άπό φιλοδοξία, άπό φαντασία, και κάποτε άπό ζήλεια, πολλά παιδιά επιμένουν να τελειοποιηθοῦν στη Μουσική χωρίς να έχουν τὸ άπαιτούμενο ταλέντο ή την άνάλογη μουσικότητα. Έ, αὐτὰ τὰ παιδιά μου φαίνονται δυστυχισμένα. Εοδεύουν και κοιτάζουν άδικα. Χάνουν καιρό που θά μπορούσαν αλλοιῶς τὸν χρησιμοποιήσουν καλύτερα. Κι' ύστερα δεν έχουν παρ' άπογοητεύσεις κι' άποτυχίες. Πολύ άσχημο αὐτό! Και θά συμβούλευα όλους εκείνους που βλέπουν ότι δεν προχωροῦν στο Ώδειο όσο μερικοί άλλοι, οί καλύτεροι να ποῦμε στην τάξη τους, να... τὸ στρίβουν ἐγκαίρως. Δεν είναι ντροπή να μὴν έχει κανείς μεγάλο μουσικό ταλέντο: ντροπή είναι μόνο, χωρίς νάχη, να θέλω σώνει και καλά να γίνη μεγάλος πιανίστας, βιολιστής ή τραγουδιστής. Κι' άς άκούη τούς δασκάλους του. Αὐτοί ξέρουν να τὸν πουν αν είναι ή δεν είναι, άν μπορεί ή δεν μπορεί κάτι να κάνη. Κι' όχι νάχη την ιδέα ότι οί δασκάλοι του τὸν άδικούν, τὸν παραγνῶρίζουν, τὸν κατατρέχουν και... τὸν ζηλεύουν!

Εγνώρισα κάποτε ένα τέτοιο κορίτσι. Πήγαινε στο Ώδειο Αθηνῶν κι' ήθελε να πάρη δίπλωμα στο πιάνο, έπειδή... τῷχε πάρει και μιιά πρώτη ξαδέρφη της. Η Φαννή όμως είχε τάλέντο πρώτης, ένφ ή καίμένη ή Έλένη δεν είχε καθόλου, μά καθόλου. Θέληση, έπιμονή, πείσμα, ζήλεια, ναί: μ' αὐτὰ δεν άντικατασταίνουν δυστυχώς τὸ φυσικό δῶρο. Και μπορείτε να φαντασθίτε τί κόπους έκανε ή Έλένη για να φθάσει τη Φαννή χωρίς να τὸ κατορθώνη. Τοῦτο μόνο να σὰς πῶ: μιιά φορά, άπό την πολλή μελέτη, πιάστηκε τὸ χέρι της για μὴνες. Τοῦ κάκου οί καθηγηται που τη δίδασκαν ή που την εξέταζαν, τη βελμολογοῦσαν άσχημα και τῆς έλεγαν πὸς χάνει τὸν καιρό της. Ένόμιζε πὸς την κατατρέχουν. Και μὴ ρωτᾶτε πιά τί παράπονα, τί κλάματα, τί σκηνές, και στο

σχολειό και στο σπίτι... Αναγκάσθηκε να φύγη άπό τὸ Ώδειο τῶν Αθηνῶν όπου την «κατέτρεχαν» και να πάη σε άλλο. Αλλά κι' εκεί είδε σε λίγο πὸς την κατέτρεχαν τὸ ίδιο... και χειρότερα. Χρόνια πάλεψε, βασανίσθηκε έτσι. Επιδέλουσ άρρωσθησε άπ' τὸ κακό της. Τότε μόνο άποφάσισε να διακόψη. Αλλά και σήμερα ακόμη έχει την ιδέα πὸς αν δεν πήρε τὸ δίπλωμά της και δεν έγινε μεγάλη πιανίστρα, να κερδίξη έκατομμύρια και να τρώη τη δόξα με τὸ κουτάλι, φταίνε οί καθηγηται της... που άς άφονται!

Αὐτὸ λοιπόν είναι τὸ μόνο κακό: που πολλά παιδιά, στὰ διάφορα Ώδεια, μοιάζουν της Έλένης. Ένφ έμαθαν όση Μουσική μπορούσαν, επιμένουν να μάθουν κι' άλλη που δεν μπορούν...
Σὰς άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΓΟΥΡΟΥΝΑΚΙ

Στην άκρη της αὐλῆς, κοντά στις λάσπες, ήταν ξαπλωμένο ένα γουρουνάκι. Ήταν μικρό ακόμη και τὸ δέρμα του, τριανταφυλλένιο και παχουλό, ήταν σκεπασμένο μόλις μ' ένα άραιό μαλακό χνουδάκι.

Ήταν μιιά όμορφη φθινοπωρινή ήμέρα. Στὸν οὐρανὸ άρμένιζαν έδώ κι' εκεί δύο τρία συννεφάκια, οί χήνες περπατοῦσαν καμαρωτές μέσ' στην αὐλή, ή γάτα έγλειφόνταν ξαπλωμένη στὸν ήλιο κι' όλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ χαίρόνταν τη λαμπρή λιανάδα. Τὸ γουρουνάκι όμως είχε βάλει τὸ μούτράκι του άνάμεσα στὰ δύο του πόδια, είχε τὰ μάτια του μισόκλειστα και φαίνόνταν πολύ συλλογισμένο. Πάρα πέρα ήταν ξαπλωμένη ή μητέρα του και τὰ τέσσερα άδελφάκια του χωμένα μέσ' την άγκαλιά της. Τὸ γουρουνάκι δεν πήγαινε κοντά τους. Κάθονταν εκεί στη γωνίτσα και τὸ μυαλό του ήταν γεμάτο έννοια και συλλογή.

Εκείνο τὸ πρωτὶ είχε περάσει ένας γέρος παπάς άπέξω άπό τὸ σπίτι και ή γυναίκα τοῦ άφεντικοῦ έτρεξε και τὸν φώναξε, και τοῦδωσε ένα σκαμνί για να καθήση, και τὸν τράταρε καφέ και γλυκό, και τὸ παιδί τὸ άφεντικοῦ τοῦ φίλησε τὸ χέρι. Κ' ύστερα, σάν σηκώθηκε ο παπάς να φύγη, άκουσε τὸ γουρουνάκι τὸ παιδί που έλεγε τοῦ πατέρα του:

— Πατέρα όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω παππάς.

Σκέφθηκε λοιπόν τὸ γουρουνάκι, ότι όπως τὰ παιδάκια γίνονται κάτι άμα μεγαλώσουν, έτσι μπορούν να γίνουν και τὰ γουρουνάκια. Παπάς, βέβαια, δεν μπορούσε να γίνη μιιά και δεν ήταν άνθρωπος: αλλά κάτι έπρεπε να κάνη κι' αὐτό. Πήγε λοιπόν κοντά στην

μητέρα του που ήταν, καθώς είπαμε, ξαπλωμένη και κόντευε ναποκοιμηθῇ. Τῆς δάγκωσε λίγο τ' αὐτὶ κ' ύστερα τῆς τὸ έγλειψε και τῆς είπε:

— Μητέρα, τί λές να γίνω όταν θά μεγαλώσω;

Η μητέρα του σήκωσε λίγο τὸ κεφάλι της, κοίταξε τὸ παιδί της μ' άπορία κι' είπε:

— Τί θέλεις να γίνης; Ό,τι γίνονται όλα τὰ γουρουνία.

Αὐτὴ ή άπάντηση δεν έφθανε στο γουρουνάκι. Ήθελε να μάθω περισσότερα.

— Και τί γίνονται όλα τὰ γουρουνία, μητέρα; είπε και τῆς ξανατράβηξε τ' αὐτὶ.

Η μητέρα του νόσταξε και βελριόταν ν' άκούη τις φλυαρίες τοῦ μικροῦ της.

— Θά τὸ μάθης όταν είναι καιρός, είπε. Πάψε τώρα τις άνοησίες και ξάπλωσε να κοιμηθῇ.

Στὸ γουρουνάκι κακοφάνηκε πολὺ αὐτὸ τὸ πράγμα. Άκουσε εκεί να τοῦ εἰπῇ ή μητέρα του πὸς έλέει άνοησίες! Τραδήχησε παρράμερα και πήγε στην γωνίτσα, κοντά στις λάσπες.

Και τώρα καθόταν εκεί πέρα ξαπλωμένο και συλλογιζόταν ποιὸς μπορούσε να τοῦ πῇ τί θά γίνη όταν μεγαλώση.

Απέναντι στο γουρουνάκι, στην άλλη άκρη της αὐλῆς, ήταν ο Μοῦργος, ο μεγάλος σκύλος τοῦ σπιτιοῦ. Ο Μοῦργος ήταν φοβερός και τρομερός και σ' άνοιγε τὸ στόμα του, μπορούσε να καταπιῇ δλόκληρο τὸ γουρουνάκι μονιμάς. Γι' αὐτὸ τὸ γουρουνάκι δεν τολμούσε ποτὲ να πάη κοντά του, ακόμη ή όταν ή γαβῆθα του ήταν γεμάτη με τόσα ὠραία πράγματα. Τώρα όμως ο Μοῦργος ήταν δεμένος με μιιά αλυσίδα κι' έτσι δεν μπορούσε να δαγκώση τὸ γουρουνάκι αν αὐτὸ στεκόταν λίγο πὸς μακριά άπ' ε, τι έφθανε ή αλυσίδα του. Έπειτα ήταν γέρος και κομπογυρισμένος, και θά ήξερε άσφαλῶς τί γίνονται τὰ γουρουνάκια όταν μεγαλώνουν.

Σηκώθηκε και πήγε κοντά του, μ' ὅλο που ή καρδιά του χτύπαγε τόσο δυνατὰ που κόντευε να σπάση. Μιιά στιγμή τοῦ ήρθε να γυρίση πίσω, αλλά ύστερα πήρε πάλι κουράγιο και προχώρησε.

— Καλημέρα, κύρ-Μοῦργο, είπε.

— Γρρρ, έκανε ο σκύλος, τί θέλεις; — Θά ήθελα... σε παρακαλῶ να μοῦ πῆς... τί θά γίνω όταν μεγαλώσω;

Ο σκύλος άνοιξε τὰ μάτια του καλά-καλά, ύστερα τὰ μισόκλεισε, έγλειψε με την γλώσσα του την όγρη του μύτη και είπε:

— Ψητὸ με πατάτες!

Τὸ γουρουνάκι πήγε μισὸ βῆμα πίσω. Αὐτὸ που είπε ο Μοῦργος ήταν φοβερό. Άκουσε εκεί ψητὸ με πατάτες!

— Δέ θέλω να γίνω ψητὸ με πατάτες, είπε με κλαψιάρικη φωνή στο σκύλο. Θέλω να γίνω κάτι πὸς σπουδαίο.

— Μπᾶ; έκανε ο σκύλος. Κκι νομίζεις πὸς δεν είναι σπουδαίο πράγμα

τερο, μπορεί να πάρουν τὸ πετσί σου και να τὸ κάνουν γουρουνόσαρουχα και τις τρίχες σου να τις κάνουν βούρτσες. Ξέρεις τί ὠραία που είναι τὰ γουρουνόσαρουχα; Τὸ άφεντικὸ έλεγε τις προάλλες πὸς είναι τὰ καλύτερα παπούτσια!

Α! μ' αὐτὴ τη φορά ήταν πάρα πολὺ. Λέγοντας μάλιστα αὐτὰ τὰ λόγια, ο Μοῦργος έδειχνε και τὰ δόντια του και στριφογύριζε τὰ μάτια του σάν άγριο θηρίο.

Τὸ γουρουνάκι λοιπόν τὸ έδαλε στὰ πόδια κι' έφυγε μακριά-μακριά, στην άλλη άκρη της αὐλῆς.

Σίγουρα ο Μοῦργος ήθελε να τὸν

κοροιδέψη και να τὸν φοδίση. Τί, μόνο λουκάνικα και βούρτσες γίνονται τὰ γουρουνάκια; Κι' έπειτα αὐτὸ δεν ήθελε να τὸ κάνουν. Ήθελε να γίνη κάτι μοναχό του. Τί τὸ έννοιαζε τί θά τοῦ καναν όταν θάταν πεθαμένο; Γιατί σίγουρα δέ θάταν ζωντανὸ όταν θάκαναν τὰ άντεράκια του λουκάνικα.

Μιιά γριά χήνα πέρασε κοντά του και άρπαξε ένα σκυληκάκι που ξετρύπωνε άπό μιιά

πέτρα. Έπειτα γύρισε και τὸ κοίταξε και είδε που ήταν έτσι λυπημένο.

— Τί έπαθες, είπε, κι' έχεις τέτοια μούτρα;

Τὸ γουρουνάκι δεν άγαποῦσε και πολὺ τη χήνα, γιατί έρχονταν πάντα και τοῦτρωγε τὸ φῆ του. Σκέφθηκε όμως πὸς τώρα μπορούσε να τοῦ φανή χρήσιμη, καθώς μάλιστα ήταν και γριά και είχε γυρίσει ένα σωρὸ τόπους πριν να καταλήξῃ έδωπέρα.

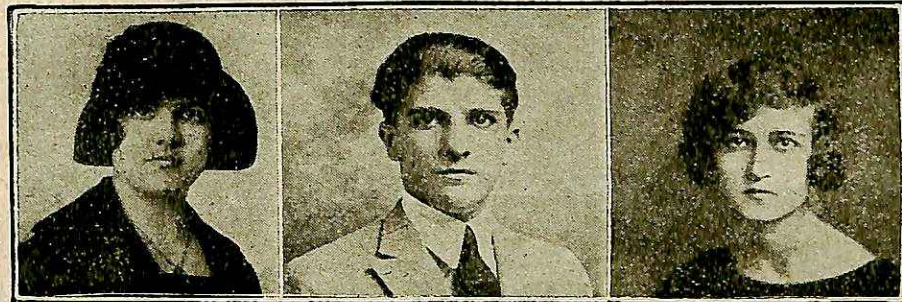
— Ρώτησα τί θά γίνω όταν μεγαλώσω και με κοροιδέψαν, είπε παραπονεμένο. Η μάννα μου μοῦ είπε να μὴν λέω άνοησίες και ο σκύλος πὸς θά γίνω ή ψητὸ με πατάτες, ή λουκάνικα, ή βούρτσες. Εγὼ όμως θέλω να γίνω κάτι σπουδαίο.

Η χήνα τέντωσε τὸ λαιμό της δύο τρεις φορές ὡπου ν' άπαντήση κι' ύστερα είπε:

— Η άλήθεια είναι πὸς είναι κάπως δύσκολο να σοῦ άπαντήση κανείς σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τὰ ζῶα δεν είναι σάν τούς ανθρώπους. Σπανίως να κάμουν τίποτα σπουδαίο. Οσοτός, καμιά φορά, κάνουν κι' αὐτὰ κάτι.

(Ακολουθεῖ)

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

1. ΡΟΖΑ Ν. ΡΟΥΣΣΟΥ, Μάγισσα, Βαθμ. Σάμου, Β' Βραβείον Έκλογέων στο Δημοφίσιμα τοῦ 1922 και Α' Βραβείον στὸν 217 Διαγωνισμόν Λύσεων. — 2. ΜΑΖΑΡΟΣ Δ. ΚΑΣΣΑΡΗΣ, Χαλδὸς Διάβολος, Αλεξάνδρεια, Α' Βραβείον στὸν 212 και 215 Διαγωνισμόν Λύσεων, και στὸν 214 Διαγωνισμόν πρὸς σύνθεσιν Ασκήσεων. — 3. ΜΑΡΙΑ Δ. ΚΑΣΣΑΡΗ, Μυρσά, Αλεξάνδρεια, Α' Βραβείον στὸν 212 και 213 Διαγωνισμόν Λύσεων και στὸν 214 πρὸς σύνθεσιν Πνευματικῶν Ασκήσεων.

ένα ψητὸ με πατάτες, όταν είναι μάλιστα πετυχημένο; Έχει κάτι κοκαλάκια τρυφερά, ψυχὴ μου! Αλλά στάσου. Αν σ' άφήσουν να μεγαλώσης περισσότερα, μπορεί να σε κάμουν παστὸ και τὸ κεφάλι σου πηχτὴ και τ' άντεράκια σου λουκάνικα. Ξέρεις τί σπουδαίο πράγμα είναι τὰ λουκάνικα; Ουμάμαι τη μητέρα μου που μὸυλεγε, πὸς κάποιος γέρος σκύλος τῆς διηγόταν μιιά φορά, ότι στην έποχή του δένανε τὰ σκυλιά με τὰ λουκάνικα αντίς για αλυσίδες. Αχ, που νάταν τώρα εκείνοι οί καιροί!

Τὸ γουρουνάκι έννοιωσε σὰ να τοῦ χυναν κύρο νερὸ στην πλάτη. Τί κακὸς που ήταν αὐτὸς ο Μοῦργος και τί καλά που ήταν δεμένος με αλυσίδα και όχι με λουκάνικα ὡπως την παλιά εποχή. Δεν ήθελε όμως να δειξῇ πὸς φοδῆθηκε και τόσο πολὺ και τὸν ρώτησε και πάλι:

— Όλα τὰ γουρουνάκια γίνονται παστὸ και λουκάνικα; Δεν μπορούν να γίνουν και τίποτ' άλλο;

— Γρρρ, έκαμε ο σκύλος. Και τί θέλεις, μάτια μου, να γίνους; Τὸ πολὺ, αν σ' άφήσουν να μεγαλώσης περισσό-

Ξάνθιππον (εὐχαριστῶ γὰρ τὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ δὲν εἶσθε ἀκόπῃ τὴν ἀνατύπωση δλοκλήρου τοῦ πρώτου μου Τόμου· οὐ τεύχος τῆς 30ετηρίδος μου ἐβαλὼ φωτογραφία μόνο τοῦ πρώτου πρώτου μου φύλλον· στὸ τεύχος τῆς 50ετηρίδος θὰ μπορούσα νὰ βάλω φωτογραφίες καὶ μερικῶν κατοπινῶν φύλλων, πού νὰ δείχνουν τὴν ἐξέλιξή μου ὡς σήμερ' νὰ, κατ' ὥρα) μὰ σὺ μ' ἔκαμες τώρα νὰ τὸ σκεφθῶ. μὲ τὴν ἰδέα πού ἐρρίξετε) **Ἰνδιάν** (ἀφ' οὗ χοντραίνεις καὶ δὲν σοὺ ἀρέσουν οἱ χοντρές, νὰ μὴν παραπλῖνς νερό, νὰ ποφεύγῃς τὰ ζυμαρικά καὶ νὰ κάνῃς μεγάλους περιπάτους· νὰ τὰ ἐκατοστήσῃς καὶ μὲ γαῖα ἢ παπερεὶ πού θὰ σ' εὐκολύνῃ τόσο νὰ μού γράφῃς) **Ἄγγελος** (θὰ σὰς πῶ τίς ἐπιγραφές πού θὰ βάλω στὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμου ἔταν ἔλθῃ ἡ ὥρα) **Ἀντωνιανὸν Καλογεροπούλου** (στεῖλε μου νὰ ἰδῶ) **Διάνταν** (πολὺ εὐκολὴ) ἀμέσως φαίνεται τὸ πρόσωπο· καὶ ἔρεται, ἢ εὐχαρίστηση εἶναι νὰ βρίσκεται μὲ κόπο) **Μαγαρένο Γιούλι** (δχι βέβαια· μπορεὶ κανεὶς νὰ μεταχειρίζεται τίς κοινότητες πῶς λέξεις «βίλλα» καὶ «χώλ», χωρὶς νὰ εἶναι... ξενομανής) εἶναι ἔμως καὶ περιστάσεις πού πρέπει νὰ πῇ «ἐπαυλὴ» καὶ «προβάλαμος» **Δάντην** (ἔστειλε 2 καὶ 3· τὸ 1 ἐξηγητή) **Ἐξυπνὴν Γατούλαν** (ὁ πόλοιπον ἔλαβα· εὐχαριστῶ· αὐτὰ τὰ κάνουν γι' ἄλλους σκοποὺς) **Κρυφὴν Χαράν** (λυσόχαρτο ἔστειλα) **Δημ. Η. Ἀπαστολάκων** (εὐχαριστῶ πολὺ) **Ροδόλφον Βαλεντίνου** (ἔστειλα) **Μαρίαν Γ. Βασιλόγλου** (εὐχαριστῶ, φύλλα ἔστειλα) **Ἀναδρομάρην τῆς Ἀττικῆς, Μάριον Μαρίτσαν, Φλόρα τῆς Δημιουργίας κτλ. κτλ.** Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 30 Ἰανουαρίου, θάπαντῶ στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 231 Διαγωνισμοῦ.
Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 5 Ἀπριλίου.)

133. Δεξιόγραφος

Πολεμικὸς θεὸς τὸ πρῶτο μου, Ἐρωτηματικὸ τὸ δεύτερό μου, Τρόπον ἐπίρροια τὸ τρίτο μου, Φιλόσοφος παλὶς τὸ σύνολό μου.

134. Συλλαβογραφίος

Φωνήεν, πλανήτης, ἀντωνυμία, Σὲ μὴ γραμμὴ τὰ τρία βᾶζω Κι' αὐτὸν πού κάνω μ' εὐκολία, Τὸν προσοκνῶ καὶ τὸν γιορτάζω.

135. Μεταγραμματισμός

Σὲ κάθε στίχῳ βρισκομαι, Καλὺρ εἶτε παλάτι, Μ' ἄλλο κεφάλι, τρώγονται Βραστὰ ἢ ὦμα... μ' ἄλατι.

136. Πνευματογρίφος

Μὲ φιλή, εἶμαι μονάχα Ὅρος γεωγραφικὸς Ἄλλα μὲ δασεῖα, εἶμαι Κάθε ὅρος γενικῶς.

137. Φωνηεντόλιπον

κ - ν - λβς - πρ - τ - μ - χντς Κεραυνός

138. Τρίγωνον

* * * * * = Ἀκρωτήριον
* * * * * = Βασίλ. τ. Περσίας
* * * * * = Ἀριθμητικ. ἐπίρ.
* * * * * = Νήσος
* * * * * = Ἀντωνυμία
* * * * * = Σύμφωνον

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

139. Ἀνασύνθεσις

Οἱ **λίαν ἀργά**.
Δι' ἑνὸς Γ καὶ διὰ τῶν ἀνωτέρω λέξεων, τῶν ὁποίων μόνον ἡ θέσις θὰ μεταβληθῇ, σχηματίζεται μικρὰ πόλις τῆς Ἑλλάδος.
(Νέον εἶδος) Σγουρεμαλλή

140. Διπλὸ Κεφάλι

Ἴος, ἔλος, μέρος, οὖς, βέλος, αἶθα.

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς νὰ προστεθῇ ὡς κεφαλὴ ἀπὸ ἑν γράμμα καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἄλλα τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὰρχικὰ νὰ ποτελοῦν ἀρχαῖον ποιητὴν.

141. Γρίφος

Εἶλε βα : ἦν ἦς
ολ
Πάτερ Παχεύμιος

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

143. Sans Voyelles

l - n - st - l - chvl - d - pvr
Γαλλίσις Ὀυρανός

144. Caletmbour

Qu'est-ce qui a empeché Noé d'être noyé?

Ἥλιογέννητη

ΑΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 47

719. Πέργαμος (πέρ, γάμος.) — 720. Καλάθι (κά, λά, θι.) — 721. Κύρος-Κύπρος. — 722. Σίμων-Κίμων. — 723. Ἡ βάρκα κι' ὁ βαρκάκης. — 724.

725. Γαλλία,

Ρῆνος Ἀγγλία, Ἰταλία, Ρωσία, ΕΥΡΥΣΘΕΥΣ Σερβία. — 726. 730. Διὰ τοῦ Θ : λάθος, θεῖος, βάθος, πάθος, θυμός. — 731. ΙΑΠΩΝΙΑ (Ἰαπίων, ΜΑΡΘΩΝΙΟΣ, Ἰππος, Μινωταυρος, ὄκεανία, Ἀρτεμῖς, Οὐρανία.) — 732. Γλῶσσα παπούτσι-μπαλὸ κουκούτσι. — 733. Ἡ μέση ὁδὸς ἀρίστη. (ἡ μὲ σύ, ὦ, δός, ἀρ εἰς τί.) — 734. Salé-sale. — 735. La vie.

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου ἡ Διάπλαισις εἰσῆλθε εἰς τὸ 49ον ἔτος τῆς. Ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐσωτερικοῦ ἔγινε 80 δραχ. ἡ ἐτήσια, 45 ἡ ἐξάμην, 25 ἡ τριμην. Τὸ πρῶτο φυλλάδιό κάθε μηνὸς θὰ εἶναι δωδεκάσέλιδο.

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἔλξη ἢ συνδρομὴ τῶν νὰ τὴν ἀνανεώσουν τὸ ταχύτερον.

Ὅσοι θέλουν νὰ διατηρήσουν τὸ ψευδώνυμον πού εἶχαν στὸ 1926, πρέπει νὰ τὰ ἀνανεώσουν διὰ τὸ 1927 τὸ ταχύτερον, διότι κατὰ τὸν Κανονισμόν τὰ μὴ ἀνανεωθέντα εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου καὶ θὰ τὰ δίδω εἰς ὅποιον τὰ ζητήσῃ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις, μὲ παχὰ εἰς στοιχεῖα λεπτά 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.
Ἡ προληφρμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΖ' — 175)

Προκηρῶσσω διαγωνισμόν, διημιναῖον, καρτῶν (τοπιῶν). Συμμετοχὴ διδραχμὸς. Βραβεῖα 3. Δ/σις : Δημοσθένην Ἀποστολάκων, π. γ. Σπάρτην.

Ἑλλάς τῶν Ὀνειρῶν

(ΚΖ' — 176)

Χαιρετῶ τὰ Διαπλάσσοι καὶ ἀνταλλάσσω τετραδάκτια. Δ/σις : Νίτσα Βαρούχα, Μελιδωνίου 16, Ἡράκλειον (Κρήτης).

Ἀνέσπερην Εὐτυχία

(ΚΖ' — 177)

ΕΛΛΗ, σὲ γνωρίζω· εἶσαι ἡ Ταρζανῆ.

ΚΡΥΣΟΥΛΑ

Ελλείπει ἀπάντησιν ἀκυρόν διαγωνισμόν μου.

Δημήτριος Ρουσῶς

(ΚΖ' — 179)

Ψηφίζω Γλαυκὸ Χαμόγελο, Χρυσὴν Καρδίαν, Ἑλληνικὸν Ἰδεώδες. Κρινάμι Ἀνταλλάσσω Κάρτες.

ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΗΡΩΝ

Στὸ Δημοψήφισμα

(ΚΖ' — 179 δις)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΙΔΕΩΔΕΣ, γὰρ τὴν γιορτὴν σου δεῖξο θερμὴς καρδιόδωλτες, εὐχές.

ΓΙΟΥ-ΓΙΟΥ, ΧΑΝΟΥΜΑΚΙ

(ΚΖ' — 180)

Β' ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΩΝ «ΠΑΛΙΑΤΩΝ» (Σερρών)

Ενομένων ἀρχαιολογικῶν ἐξελέγησαν :

Πρόεδρος : ΤΑΡΖΑΝ, Διαγωνισμῶν :

ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΤΑΡΖΑΝ, Ἐπαθωμάτος : ΧΡΥΣΗ Η ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΑ, Δημοψήφισμα :

ΕΞΕΜΕ Η ΤΟΥΡΚΟΠΟΥΛΑ, Ἀνακαλύψαν :

ΔΕΚΑΤΕΤΡΑΕΤΗΣ ΚΟΥΡΕΑΡΟΣ.

Δ/σις : Νικόλαον Πάνον, Σερράς.

Ψηφίσατε τὸ ψευδώνυμον

ΔΑΦΝΟΣΤΕΦΕΣ 21

Ὁ Πρόεδρος ΤΑΡΖΑΝ

(ΚΖ' — 181)

Ονειρώδη Χορὲ, εἶσαι ὁ Θεοδόσιος Πεταλάς.

ΠΑΛΙΟΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΙΣΤΗΣ

(ΚΖ' — 182)

ΤΖΟΓΙΕ, προκηρῶσσω Διαγωνισμόν· ποῖα εἶναι ἡ Δ/σις σου ;

ΣΙΜΕΡ

(ΚΖ' — 183)

Κωνσταντίνε Παπαδάτε, γιὰτὶ μὴ ἀνακατέμειξες τὸ ὄνομά μου στὴν ἄγγελιά σου ; Ὅποιος ἔχει τὸ ψευδώνυμον Κατεργαράκος ἀς διατηρηθῇ. Ἄν εἶσαι χονδρὸς θὰ σὲ κάνω ἐλεεινόν.

ΖΑΜΑΝΟΠΛΙΣ

(ΚΖ' — 184)

Η ΑΡΑΙΕΤ καὶ ἡ ΜΟΛΥ θὰ ἦσαν εὐτυχισμένες ἂν ἐλάμβαναν μιὰ καρτούλα ἀπὸ κάθε Διαπλάσσοι καὶ ἀνταλλάσσοι.

Δ/σις : Deji Barjilait, Σαρανταπόρου 14, Θεσσαλονίκη.

(ΚΖ' — 185)

ΣΟΥΛΑΝΟΣ — Σ(Μ)ΩΚΟΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ. Λίγο ξυνο, Κρηταλλίδη :

ΑΜΜΕΤ

(ΚΖ' — 186)

Μὴ ξεχνάτε νὰ ἀποστηρίξετε τὸ :

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΙΔΕΩΔΕΣ

(ΚΖ' — 187)

Μαίνοντας στὸ Διαπλάσσοισμο χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες καὶ ἰδιαίτερα τὸν Εὐστάθιο Διαγονιμῆλ, Κωνσταντίνον Διογένη, Γίνο Βούγα, Θέκλα, Βουλγαροκτόνον, Κωνστ. Κρηνίτη καὶ Χιονισμένο Πήλιο.

Ἀλεξία

(ΚΖ' — 188)

ΠΑΙΔΙΑ, Ἀποχωρῶ ἀπὸ τὸ Δημοψήφισμα τοῦ 1926, ἐλπίζοντας νὰ μὲ ἀποστηρίξετε στὸν ἐρχόμενο χρόνον στὸ Δημοψήφισμα τοῦ 1927.

Ἀνταλλάσσω κάρτες καὶ γράμματα.

Στείλτε : Ἄνναν Ἐλενθερίου Μυτιλήνης,

ΤΑ ΚΡΙΝΑ, ΜΙΟΒΗ

(ΚΖ' — 188 δις)

Πολυαγαπημένον μου ΧΑΝΟΥΜΑΚΙ, γιὰ τὴν γιορτὴν σου, εὐχομαι χρόνια πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα.

ΓΙΟΥ-ΓΙΟΥ

(ΚΖ' — 189)

Προκηρῶσσω διαγωνισμόν κινηματογραφικῶν ἀγώνων καρτῶν.

Προβλεπῶμαι μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Βραβεῖα τρία ἐκλεκτά. Συμμετοχὴ διδραχμὸς. Περιεμένομεν ἀπ' ὅλα τὰ Διαπλάσσοι καὶ ἀνταλλάσσοι.

Δ/σις : Λούλα Κιουσοπούλου, Ἀθῆνας 42, Ἀθῆναι.

Νάντια, Ναδία, Νάντα

[ΚΖ' — 190]

Ταρίαν, Γυμνασιόπαιδα, Τζοκόντα, Κρίνα, ἀνταλλάσσω μὲ δλους, -ες, Δ/σις : Πρατήριον Γιαννουκάκη, Πύργον, διὰ : Λατάνια

[ΚΖ' — 191]

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ἀνταλλάσσει μὲ Μυστικά με δλους, -ες, Δ/σις : [ΚΖ' — 119].

[ΚΖ' — 192]

Ψηφίζουμε τὴ ΓΑΛΑΤΕΙΑ Χρυσὸν Ρόδον Ἡρώκη Ρούμελη

[ΚΖ' — 193]

Ηρωὶς τοῦ 21, φυλάξο· κινδονεύεις !!! Ἀνθεμῖς, σὲ γνωρίζουμε!

Γαλάτεια, Ἡρώκη Ρούμελη

[ΚΖ' — 194]

Ψηφίζω ΤΑ ΚΡΙΝΑ καὶ ΓΙΟΥΛΗ ἈΝΘΗ περιμένοντας κι' ἐγὼ νὰ μὲ ψηφίσουν.

Ρόδον τῆς Ἑρήμου

(ΚΖ' — 195)

Ελληνόπαι καὶ Ἑρβελίν, ἔμαθα πὺς μὲ ξέρετε ποιοὶ εἶσθε :

Ρόδον τῆς Ἑρήμου

(ΚΖ' — 196)

Εὐχομαι, ἂν καὶ κάπως ἀργά, χρόνια πολλὰ στὰ ἀγαπημένα μου Διαπλάσσοι καὶ ἀνταλλάσσοι.

Ρόδον τῆς Ἑρήμου

(ΚΖ' — 197)

ΚΟΡΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΡΓΥΡΟΠΕΤΡΟΣ ΚΟΡΗ Ὑποψήφιστο στὸ Δημοψήφισμα

(ΚΖ' — 198)

Κατεργαράκος—Τουφετζῆς.

Κ. ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ

(ΚΖ' — 199)

Ανταλλάσσω Μ. Μυστικά με δλους. Στείλτε : Καφετινὸν Ουζούνη, Φιλελλήνων 12, Καβάλλαν.

ΝΑΠΟΛΙΤΑΝΑ

(ΚΖ' — 200)

Βάρκα τοῦ Κανάρη, Ἐλάδα, Μὰ ἡ Δ/σις σὰς ; Δαφνιστέφης Ὀλυμπιονίκης

(ΚΖ' — 201)

ΜΗΛΟΛΟΓΩΝΗ Ὑποψήφιστος τοῦ Δημοψήφισματος

(ΚΖ' — 202)

ΧΑΝΟΥΜΑΚΙ, στὴν γιορτὴν σου εὐχομαι καθε εὐτυχία.

ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ", ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παραγέσει ἀριθμοὺς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἀγγελος τῆς Ἀγάπης, (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 30 (10 καὶ 12).

Ἡ Ἀδελφοφύλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 15. (5 καὶ 6).

Τὸ Βιβλίον τῆς Συμπεριφοράς, δρ. 7. (3.50 καὶ 4.50).

Τὸ ὅμμα τοῦ Φθόρου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 25. (6 καὶ 7).

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ, Δημοτικὰ Παραμῦθια, Τόμος Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Ταρσοῦλη. Ἀδετο δρ. 40. Δεμένο δρ. 45 (9.50 καὶ 11.50).

Παιδικὸν Θεάτρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκονομικῶν, Α' Τόμος δρ. 15. (5 καὶ 6). Β' Τόμος δρ. 15. (5 καὶ 6).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (2 τομ. δρ. 15 καὶ 17) ἕκαστον δρ. 2.50. (1.50 καὶ 3).

Πρόας ὁ Νικίον, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25. (7 καὶ 8.50).

Ὁ Πυρετοπώλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25. (6 καὶ 7).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25. (7 καὶ 8.50).

Ὁ Φῶτης, ἑμμετρον διήγημα δρ. 7. (3.50 καὶ 4.50).